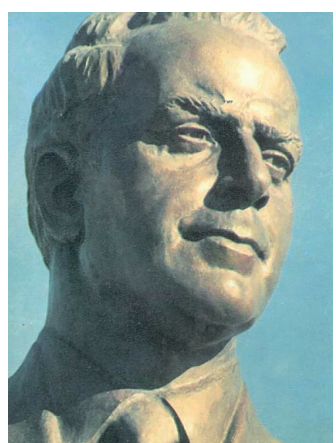

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

26 sentyabr
2025-ci il,
cümə
№ 173 (7000)
Qiyməti
60 qəpik

BMT kürsüsündən dünyaya...

İlham Əliyev:
Gəlin, birlikdə ikili
standartların aradan
qalxdığı, ədalətin
selektiv olmadığı,
qanunun aliliyinə
hörmət edildiyi,
sülhün təkcə
sözlərlə deyil,
əmali addımlarla
təmin olunduğu
bir dünya quraq

➔ Bax səh. 2

Bakı strateji tərəfdaşlıq üçün cazibə mərkəzinə çevrilir

➔ Bax səh. 2

➔ Bax səh. 3

Dünya üçün "SOS" signalı

**Rəqəmli güzgüdə
görünən
həqiqətlər**

➔ Bax səh. 4

**Sülh diplomatiyasının
və müdrik
liderliyin təntənəsi**

➔ Bax səh. 4

**Bakı-Belqrad arasında
strateji tərəfdaşlıq
münasibətləri inkişaf edir**

➔ Bax səh. 5

**Zelenskidən çağırış:
Dünya birgə
hərəkət etməlidir...**

➔ Bax səh. 6

**Ermənistan dövləti
yenidən qurulacaq?**

➔ Bax səh. 7

Müzakirələr başlayır...

➔ Bax səh. 7

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 25-də Nyu-Yorkda BMT Baş Assambleyasının 80-ci sessiyasında çıxış edib.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı
-Xanımlar və cənablar.

Uzun illər ərzində mən bu kürsüdən Azərbaycana qarşı törədilmiş təcavüz, işğal və ədalətsizlik faciələri barədə danışmışam. Bu gün isə qələbəyə və sülhə aparan uzun yolumuzdan, Azərbaycan tarixində yeni dövrədən, Vətən müharibəsi ilə işğala necə son qoyulduğundan, sülhü siyasi vasitələrlə necə təmin etməyimizdən danışacağam.

Otuz ilə yaxın müddətdə Azərbaycanın suveren ərazisinin təqribən iyirmi faizi Ermənistanın hərbi işğalı altında qaldı. Ermənistanın həyata keçirdiyi etnik təmizləmə siyasəti və hərbi cinayətlər nəticəsində bir milyon azərbaycanlı öz yurd-yuvasından didərgin salındı. Onların fundamental insan hüquqları kobud şəkildə pozuldu. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul etdiyi dörd qətnamədə Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğal olunmuş ərazilərdən dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb olundu.

Təəssüf ki, bu qətnamələr heç vaxt icra edilmədi. Ermənistan beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən heç bir sanksiyaya məruz qalmadığı üçün qətnamələrə nümayişkarənə şəkildə məhəl qoymadı.

1992-ci ildə münaqişənin həlli üçün təsis edilmiş ATƏT-in Minsk qrupu isə öz missiyasını yerinə yetirə bilmədi. Onun həmsədrləri beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini təmin etmək əvəzinə, status-kvonu qoruyub saxlamağa və münaqişənin dondurulmasına çalışdılar.

Otuz ilə yaxın müddətdə davam edən səmərəsiz danışıqlardan sonra 2020-ci ildə Azərbaycan BMT Nizamnaməsinin 51-ci maddəsinə uyğun olaraq, özünümüdafiə hüququndan istifadə etməyə məcbur oldu.

Ermənistan müharibə zamanı şəhərlərimizə və kəndlərimizə ballistik raketlər atdı, onları kasetli mərmilərlə bombaladı, 100-dən çox günahsız mülki vətəndaşımızı qətlə yetirdi. Azərbaycan isə müharibəni beynəlxalq humanitar hüquqa tam riayət etməklə apardı. Biz mülki şəxslərin mühafizəsini təmin etdik, qeyri-hərbi infrastrukturunu hədəf almaqdan çəkindik. 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Silahlı Qüvvələrimiz işğal altındakı əraziləri azad etdi, Azərbaycan ərazi bütövlüyünü beynəlxalq hüquqa və BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə uyğun olaraq bərpa etdi.

2020-ci il noyabrın 10-u Ermənistanın kapitulyasiyası və təqribən 30 ilə yaxın işğaldan sonra Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası kimi tarixə düşdü.

Azərbaycan Zəfər müharibəsindən dərhal sonra ərazi bütövlüyünün və suverenliyin qarşılıqlı şəkildə təminməsi əsasında Ermənistanla münasibətlərdə yeni səhifə açmağa hazır olduğunu bəyan etdi. Biz beynəlxalq hüquqa əsaslanan beş təməl prinsip irəli sürdük, sülh müqaviləsi layihəsini təqdim etdik. Daha sonra layihə mətni üzrə 2022-ci ilin oktyabrından 2025-ci ilin yayına qədər davam edən danışıqlar prosesi bizim təşəbbüsümüzə başladı. Müxtəlif təxribatlara baxmayaraq, danışıqlar yalnız ikitərəfli əsasda aparıldığına, hər hansı bir kənar müdaxilə olmadığına görə müsbət nəticələr verdi.

Bu il avqustun 8-də Vaşinqtonda, Ağ Evdə ABŞ, Azərbaycan və Ermənistan liderlərinin iştirakı ilə Azərbaycanın və Ermənistanın xarici işlər nazirləri sülh müqaviləsinin mətnini parafladılar. Həmin gün

BMT kürsüsündən dünyaya...

İlham Əliyev: Gəlin, birlikdə ikili standartların aradan qalxdığı, ədalətin selektiv olmadığı, qanunun aliliyinə hörmət edildiyi, sülhün təkcə sözlərlə deyil, əməli addımlarla təmin olunduğu bir dünya quraq

Azərbaycan Prezidenti və Ermənistanın Baş naziri Birgə Bəyanat imzaladılar. ABŞ Prezidenti Donald Tramp da buna şahid qismində imza atdı. Bundan əlavə, Azərbaycan və Ermənistan artıq sülh prosesinə aid diyyeti olmayan köhnə mexanizm kimi ATƏT-in Minsk qrupunun və əlaqədar strukturlarının bağlanması üçün birgə müraciət ünvanladılar. Beləliklə, sentyabrın 1-də ATƏT bu strukturların birdəfəlik bağlanması barədə qərar qəbul etdi.

Regional bağlantılar davamlı sülh istiqamətində baxışlarımızın əsasını təşkil edir. Vaşinqton Sammitinin mühüm nəticələrindən biri də Zəngəzur dəhlizindən maneəsiz keçidi təmin edəcək və regional bağlantıları möhkəmləndirəcək "Beynəlxalq Sülh və Rifah naminə Tramp Marşrutu"dur (TRIPP).

Vaşinqton Sammiti, həmçinin Azərbaycan-ABŞ münasibətlərində yeni mərhələnin başlanmasına işarədir. Azərbaycanla Birləşmiş Ştatlar arasında Strateji Tərəfdaşlıq Xartiyasının hazırlanması məqsədilə Strateji İşçi Qrupunun yaradılması haqqında iki hökumət arasında Anlaşma Memorandumunu Prezident Donald Tramp ilə birgə imzaladıq. Bu, siyasi, iqtisadi, enerji, regional bağlantılar, müdafiə, təhlükəsizlik və digər sahələrdə tərəfdaşlıq üçün yeni üfqlər açır.

Eyni zamanda, Prezident Trumpın 1992-ci ildə Azadlığa Dəstək Aktına 907-ci düzəliş şəklində Azərbaycana qarşı tətbiq olunmuş sanksiyaların icrasını dayandırması qərarı da tarixi addımdır. ABŞ Konqresinin 907-ci düzəlişi birdəfəlik ləğv etməsi ikili standartların mirasına son qoymaqla, Azərbaycanın global təhlükəsizlik və sabitliyə töhfə verdiyi bir dövrdə etimad və əməkdaşlığı

möhkəmləndirədi.

Ümumilikdə avqust ayında ABŞ-a səfərim zamanı əldə edilmiş razılaşmalar tarixi əhəmiyyət daşıyır.

Azərbaycan-ABŞ münasibətlərində yeni səhifə açıldığına, münasibətləri strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəltmək qərarına və Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sülh prosesinə dəstəyinə görə ABŞ Prezidenti Donald Trampa təşəkkür edirəm.

Azərbaycan Qələbədən dərhal sonra azad edilmiş ərazilərdə genişmiqyaslı bərpa proqramına start verdi. Ermənistan işğal dövründə yüzlərlə şəhər və kəndimizi yerlə-yeksan etdi, 65 məscidi məqsədli şəkildə dağıtdı. Hərbi cinayətkarlar tərəfindən 30 ilə yaxın müddətdə idarə olunan Ermənistanın siyasəti bu idi. Biz isə yerlə-yeksan edilmiş kənd və şəhərləri yenidən qururuq. "Böyük Qayıdış" Proqramı çərçivəsində artıq 50 mindən çox insan azad edilmiş torpaqlarda yaşayır, işləyir və təhsil alır.

Postmünaqişə dövründə Azərbaycanın qarşısında duran ən ağır humanitar problemlərdən biri də Ermənistan işğalı dövründə yerləşdirilmiş minaların yaratdığı təhlükədir. 2020-ci ilin noyabrından bu günədək 400-dən çox azərbaycanlı mülki şəxs və hərbiçi minə partlayışları nəticəsində həlak olub və ya ağır yaralanıb. Bu geniş minə təhdidi köçkünlərin təhlükəsiz qayıdışına və bərpa layihələrinin həyata keçirilməsinə əngəl törədir.

Eynilə, 1990-cı illərin əvvəllərindən bəri Ermənistanın təcavüzü və işğalı zamanı itkin düşmüş dörd minə yaxın azərbaycanlının faciəli taleyi xüsusi diqqət və tədbir görülməsini tələb edir.

Xanımlar və cənablar, global ça-

ğırışlara gəldikdə, biz inanırıq ki, cavab tədbirləri inklüziv, ədalətli və ümumbəşəri olmalıdır.

Azərbaycan bir çox təşəbbüslərlə dayanıqlı həll variantlarının təşviqinə aydın sadıqlığını göstərdi.

Ötən il iqlim fəaliyyəti, yaşıl keçid və maliyyəyə ədalətli çıxış məsələlərində mühüm nəticələr əldə olunmuş COP29-a ev sahibliyi etməkdən qürur duyduq. COP29-un sədri kimi bütün tərəflərin, xüsusən də inkişaf etməkdə olan ölkələrin səslərini eşidilməsini təmin etməklə, ictimai və balanslı nəticələrə yönəlmiş danışıqlara rəhbərlik etdik.

COP29-da qəbul edilmiş, Bakı Maliyyə Hədəfi kimi də tanınan Yeni Kollektiv Kəmiyyət Hədəfi (NCQG) global iqlim maliyyəsində tarixi mərhələdir. Bu öhdəlik 2035-ci ilə qədər inkişaf etmiş ölkələrin dövlət mənbələrindən inkişaf etməkdə olan ölkələrə illik 100 milyard ABŞ dolları məbləğində ilkin iqlim maliyyələşdirmə hədəfini hər il ən azı 300 milyard ABŞ dollarına çatdırmağı nəzərdə tutur. Azərbaycan, həmçinin Paris Sazişinin 6-cı maddəsinə uyğun olaraq, karbon bazarları üçün uzun müddətdir gözlənilən çərçivəni uğurla yekunlaşdıraraq, Paris Sazişinin qəbulundan doqquz il sonra onun tam fəaliyyətə başlaması təmin etdi. İqlim dəyişikliyindən təsirlənən həssas icmalar vacib dəstək verən İtki və Zərərlərə Cavab Fondunun tam fəaliyyət göstərməsi üçün COP29-da bir neçə əsas saziş imzalandı.

Yaşıl keçidə ciddi şəkildə sadıq qalmaqla yanaşı, qarşımıza real olmayan hədəflər qoymamalıyıq. Dünya bu gün və yaxın gələcəkdə mədəni yanacaqları olmadan yaşaya bilməz.

Enerji təhlükəsizliyi sülh, regio-

nal bağlantılar və iqtisadi inkişaf ilə əlaqədardır. Azərbaycan bu məqsədlərin global səviyyədə irəlilədilməsində fəal rol oynamaqda davam edir. Azərbaycan bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində özünü etibarlı və əvəzolunmaz tərəfdaş kimi təsdiqləyib. Şəxsləndirilmiş neft və qaz kəmərləri vasitəsilə Xəzər regionunun beynəlxalq bazarlara birləşdirilməsində strateji rol oynayırıq.

Hazırda biz 14 ölkəyə təbii qaz ixrac edirik. Bununla Azərbaycan boru kəməri vasitəsilə qaz təmin edən ölkələrin sırasında dünyada birinci yeri tutur. Bu, Avropada və onun hüddullarından kənarda enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində və təchizat marşrutlarının şəxsləndirilməsində bizim strateji rolumuzu əks etdirir. Bundan əlavə, son vaxtlar Azərbaycan və Suriya enerji təchizatı, infrastrukturun inkişafı və münaqişədən sonra yenidənqurma işlərinə diqqət yetirərək ikitərəfli tərəfdaşlığı gücləndirib. Bu ilin avqust ayından Azərbaycan Türkiyə ərazisindən Suriyaya təbii qaz tədarük etməyə başlayıb və bununla da ölkənin elektrik enerjisi çatışmazlığını əhəmiyyətli dərəcədə azaldıb.

Azərbaycan, həmçinin Güneş, külək və su elektrik enerjisi kimi bərpaolunan enerji mənbələrinə böyük sərmayələr cəlb edir. 2030-cu ilə qədər enerji istehsalımızın təxminən 40 faizi bərpaolunan mənbələr hesabına təmin ediləcək.

Şərç-Qərb və Şimal-Cənub dəhlizləri kimi bağlantı layihələrinin ölkəmizdən keçir. 2022-ci ildən bəri Orta Dəhlizlə yükdaşımalarda təqribən 90 faiz artımın şahidi olmuşuq. Dəhliz boyu tranzit müddətləri əhəmiyyətli dərəcədə azalıb. Xəzərin ən böyük ticarət donanması, yaxın illərdə gücü

ildə 25 milyon tona çatacaq Ələt Beynəlxalq Ticarət Limanı, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, 9 beynəlxalq hava limanı, regionun ən böyük yükdaşıma aviayirkəti və digər amillər Azərbaycanı beynəlxalq nəqliyyat qovşaqlarından birinə çevirib.

Rəqəmsal bağlantılar sahəsində əməkdaşlıq üçün böyük potensial mövcuddur. Azərbaycan "Rəqəmsal İpək Yolu" kimi əhəmiyyətli layihə vasitəsilə rəqəmsal transformasiya təşəbbüsünü irəlilədir. Bu layihəyə Azərbaycanın əsas regional rəqəmsal mərkəzə çevrilməsinə şərait yaradacaq Xəzər dənizinin dibi ilə qabaqcıl fiber-optik kabel şəbəkəsinin qurulması planları da daxildir.

Azərbaycan neft və qaz sektorundan əlavə, iqtisadiyyatının şəxsləndirilməsinə, qeyri-neft sektorunun inkişafına, islahatlar və şəffaflıq vasitəsilə investisiya mühitinin yaxşılaşdırılmasına diqqət yetirməklə mühüm iqtisadi artıma nail olub. Yoxsulluğun və işsizliyin tarixi minimum həddə - 5 faizə endirilməsi ölkəmizin daha bir nailiyyətidir.

Bu yaxınlarda iki aparıcı beynəlxalq reyting agentliyi ("Moody's" və "Fitch") Azərbaycanın reytingini artırdı. Çox güclü xarici balans, aşağı dövlət borcu və suveren fondun böyük aktivləri əsas güclü tərəflər kimi göstərilərkən, Azərbaycana sərfəli investisiya dərəcəsi verildi. Bu, ölkəmizdə iqtisadi dayanıqlılığın, güclü fiskal intizamın və əlverişli investisiya mühitinin səviyyəsinə təsdiq edir. Xarici borcumuz ÜDM-in cəmi 6,5 faizini təşkil edir ki, bu da dünyada ən aşağı göstəricilərdən biridir. Azərbaycanın valyuta ehtiyatları xarici borcumuzdan təxminən 16 dəfə artıqdır.

2022-ci ildə Xəzəryanı Dövlətlərin Dövlət Başçıların Zirvə Görüşündə Xəzər dənizində ətraf mühitin pozulması məsələsini qaldırdım. Bu gün vəziyyət daha acınacaqlıdır. Xəzər dənizi sürətlə azalır. Əsas səbəb iqlim dəyişməsi deyil. Gözlənilməz nəticələri olan ekoloji faciəni dayandırmaq üçün Xəzəryanı dövlətlərin birgə səyləri zəruridir. Azərbaycan, həmçinin həmin problem həlli üçün BMT ilə də sıx əməkdaşlığa hazırdır.

Xanımlar və cənablar, Azərbaycan global səviyyədə humanitar yardım sayıları ilə qürur duyur. Biz təbii fəlakətlərdən, münaqişələrdən və səhiyyə sahəsində böhranlardan zərər çəkən ölkələrə yardım göstəririk. Azərbaycan COVID-19 pandemiyasına qarşı cavab tədbirləri istiqamətində 80-dən çox ölkəyə qoruyucu avadanlıqlar, tibbi cihazlar və vaksinlər ianə edib və maliyyələşdirib.

Azərbaycan yeni bir dövrə qədəm qoyub. Biz həm müharibəni udduq, həm də sülhü qazandıq. İşğala son qoyduq və bərpa işlərinə başladıq. Ədalət zəfər çaldı, suverenlik möhkəmləndi və sülh de-fakto təmin olundu. Biz bu müsbət təcrübəmizi paylaşmağa hazırıq.

Son illərdə əldə etdiyimiz nailiyyətlər yalnız Azərbaycanın qələbəsi və uğuru deyil. Bu, həm də beynəlxalq hüququn sonda mütləq üstünlük təşkil etməsinin sübutudur.

Bizim baxışlarımız aydındır. Bunlar beynəlxalq hüquqa əsaslanan sülh və inkişaf, dövlətlərin daxili işlərinə qarışmama, qarşılıqlı hörmət və əməkdaşlıqdır.

Gəlin, birlikdə ikili standartların aradan qalxdığı, ədalətin selektiv olmadığı, qanunun aliliyinə hörmət edildiyi, sülhün təkcə sözlərlə deyil, əməli addımlarla təmin olunduğu bir dünya quraq.

Təşəkkür edirəm.

Azərbaycanın dəstəyi yüksək qiymətləndirilir

Sentyabrın 25-də BMT-nin mənzil-qarargahında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibi Antonio Quterreş ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə dövlətimizin başçısı BMT-nin fəxri qonaqlar kitabını imzaladı.

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və BMT-nin Baş katibi Antonio Quterreş birgə foto çəkirdilər.

Baş katib Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh gündəliyinin irəliləməsi və əldə olunmuş tarixi nəticələr münasibətilə dövlətimizin başçısına təbriklərini çatdırdı.

BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarı vəzifəsində Azərbaycanı səfərinə xatırlayan Antonio Quterreş həmin vaxt ölkəmizdə qaçqın və məcburi köçkünlərin ağır vəziyyəti ilə yerində tanış olduğunu dedi. O, bütün bu məsələlərin artıq keçmişdə qaldı-

ğını sevinc hissi ilə vurğulayaraq, Azərbaycan hökuməti tərəfindən məcburi köçkünlərin öz doğma yurdlarına qayıtmaları ilə əlaqədar böyükmiqyaslı layihələr həyata keçirdiyini qeyd etdi.

BMT-nin Baş katibi COP29-un Azərbaycanda uğurla keçirilməsi və beynəlxalq iqlim gündəliyinin irəli aparılması baxımından əldə olunmuş nailiyyətlər münasibətilə də dövlətimizin başçısını təbrik etdi və bu tədbirin yüksək səviyyədə keçirilməsi ilə bağlı təşəkkürünü çatdırdı.

Antonio Quterreş BMT ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın inkişafından məmnunluğunu ifadə edərək, hazırda ölkəmizin bu təşkilatın digər regionlarda fəaliyyətini dəstəklədiyinə görə minnətdarlığını bildirdi, beynəlxalq böhranların aradan qaldırılmasında Azərbaycanla BMT arasında əməkdaşlıq üçün böyük perspektivlərin olduğunu qeyd etdi.

Azərbaycanın çoxtərəfli diplomatiyada fəal roluna toxunan BMT-nin Baş katibi Qoşulmama Hərəkatında ölkəmizin uğurlu sədrliyini də vurğuladı, Azərbaycanın artıq donor ölkə olaraq BMT-nin müxtəlif institutlarının fəaliyyətinə göstərdiyi dəstəyin yüksək qiymətləndirildiyini bildirdi.

BMT-nin Baş katibi ölkəmizin regional əməkdaşlıq layihələrinin inkişafındakı, həmçinin Mərkəzi Asiya ilə regional nəqliyyat bağlantılarının yaradılmasındakı rolunu qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı təbriklərə görə minnətdarlığını bildirdi.

Prezident İlham Əliyev Ermənistanla Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşdırılması və sülh gündəliyi ilə bağlı əldə olunmuş nəticələrin tarixi əhəmiyyət daşıdığını vurğuladı. İki ölkə arasındakı münasibətlərin və regiondakı vəziyyətin tamamilə dəyişdiyini deyən dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Azərbaycan və Ermənistan müstəqilliklərini əldə edən-

dən bəri regionda sülh olmayıb. Hazırda isə bölgədə sülh mövcuddur. Hər iki ölkənin sülh şəraitində yaşamağa öyrəşdiklərini vurğulayan Prezident İlham Əliyev bunun həm Azərbaycan, həm də Ermənistan üçün mühüm və tarixi önəm kəsb etdiyini diqqətə çatdırdı.

Dövlətimizin başçısı da öz növbəsində işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə görülən genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işlərini qeyd etdi. Bu xüsusda Prezident İlham Əliyev 53 mindən artıq keçmiş məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına qayıtdığını, Azərbaycanın "Böyük Qayıdış" Proqramına uyğun olaraq genişmiqyaslı bərpa və quruculuq işlərini həyata keçirdiyini bildirdi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın donor kimi COVID-19 zamanı 80-dən çox ölkəyə yardım göstərdiyini qeyd etdi və bundan sonra da regional, həmçinin beynəlxalq sülh gündəliyini dəstəkləyərkən, bu işə öz töhfəsini verəcəyini dedi.

2026-cı ildə ölkəmizdə Forum kimi Ümumdünya Şəhərsalma Forumu kimi böyük tədbirin keçiriləcəyinə toxunan Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, bu tədbir Azərbaycanın şəhərsalma, xüsusən də postmünaqişə şəraitində şəhərsalma sahəsində əldə etdiyi zəngin təcrübəsinin beynəlxalq ictimaiyyətlə bölüşməsi üçün yaxşı fürsət yaradır.

Dünyanın investisiya-maliyyə gündəliyində Azərbaycanın yeri möhkəmlənir

Prezidentin Nyu-York görüşləri ölkəmizin iqtisadi nüfuzunu, etibarlı tərəfdaş olmasını nümayiş etdirir

ABŞ-da səfərdə olan Prezident İlham Əliyevin Nyu-Yorkda dünyanın nüfuzlu investisiya və maliyyə şirkətlərinin rəhbərləri ilə keçirdiyi mühüm görüşlər Azərbaycanın Cənubi Qafqazın lider dövləti kimi iqtisadi nüfuzunu, beynəlxalq arenada etibarlı tərəfdaş olmasını nümayiş etdirməkdədir. Biznes elitası ilə açıq və səmimi dialoq ruhunda keçirilən səmərəli görüşlərdə ciddi global proseslərin müzakirəsi bir daha onu təsdiqləyir ki, Azərbaycan regional aktor kimi ümumdünya iqtisadi coğrafiyasında faydalı tərəfdaşdır, iri investorlar enerji, nəqliyyat və logistika sahələrində yenilikləri ölkəmizlə məsləhətləşməyə önəm verirlər.

ABŞ-la münasibətlərin inkişafında yeni mərhələ

Prezident İlham Əliyevin Nyu-Yorkda ABŞ Ticarət Palatasının baş vitse-prezidenti Kuş Çoksi ilə görüşündə ikitərəfli siyasi-iqtisadi, ticari-investisiya əlaqələrinin mövcud vəziyyəti və gələcək inkişaf perspektivləri müzakirə olunub. Bildirilib ki, Azərbaycanla ABŞ arasında münasibətlər strateji tərəfdaşlıq müstəvisinə qalxmaqla, hazırda iqtisadi-ticari əlaqələrimizin genişləndirilməsi üçün böyük imkanlar yaradır. Tərəflər Strateji Tərəfdaşlıq Xartiyasının hazırlanması məqsədilə Strateji İşçi Qrupunun yaradılması haqqında imzalanmış Anlaşma Memorandumundan irəli gələn enerji, bağlantılar, süni intellekt və digər sahələrdə əməkdaşlığı artırmaq üçün konkret sənədlər hazırlayır ki, bu da dövlətlərarası münasibətləri ən yüksək səviyyəyə

çatdıracaq.

K. Çoksi Azərbaycanın və ABŞ-ın biznes dairələri arasında birbaşa əlaqələrin yaradılmasının və biznes nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı təfərrüatı iqtisadiyyatın bütün sahələrində əməkdaşlığın inkişafı üçün böyük potensialı olduğunu vurğulayıb. Azərbaycanın etibarlı enerji tərəfdaşı, Avropa və Mərkəzi Asiya ölkələri arasında regional mərkəz kimi strateji mövqeyini xatırladıb.

“Ares Management”-in ölkəmizlə bağlı yeni investisiya planları

Prezident İlham Əliyevin “Ares Management” global investisiya şirkətinin həmtəsisçisi və baş icraçı direktoru Maykl Aruqeti ilə görüşü zamanı Azərbaycanın maliyyə bazarının dayanıqlı inkişafı və ölkəyə xarici investisiya axımının təşviqi məsələləri diqqət mərkəzində olub. Bildirilib ki, “Ares Management” şirkəti ilə qurulmuş uğurlu tərəfdaşlıq sayəsində ölkəmizdə institusional investorlara yaradılmış əlverişli mühit şirkətin yeni layihələrə sərmayə yatırmaq imkanlarını artırır. O, rəhbərlik etdiyi şirkətin xüsusilə yaşıl enerji, logistika və sosial infrastruktur sahələrində Azərbaycanla əməkdaşlığı genişləndirməkdə maraqlı olduğunu və investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi ilə bağlı qərarların veriləcəyini bildirdi.

Qeyd edək ki, “Ares Management” kredit, daşınmaz əmlak, özəl səhm və infrastruktur sahələrində fəaliyyət göstərir. Maykl Aruqeti və tərəfdaşlarının 1997-ci ildə təsis etdiyi şirkət hazırda 600 milyard ABŞ dollarına yaxın aktivləri idarə edir. “Ares Management” portfelindəki anbar və logistika investisiya aktivlərinin toplam sahəsinə görə dünyanın ən böyük üç şirkətindən biridir. Şirkətlə Azərbaycan arasında müasir tərəfdaşlıq imkanlarının genişlənməsi nəqliyyat, infrastruktur, logistika, alternativ enerji və digər sahələrdə investisiya təşəbbüslərini reallaşdırmaqla ölkəmizin iqtisadi hədəflərinə töhfə verəcək.

“Franklin Templeton” şirkəti uğurlu təcrübəsini Azərbaycanda tətbiq edəcək

Prezident İlham Əliyevin Nyu-Yorkda dünyanın müraciəti əsasında iri və nüfuzlu global investisiya şirkətləri ilə növbəti görüşləri keçirilib. Qlobal menecerlərdən biri olan “Franklin Templeton” şirkətinin baş icraçı direktoru və prezidenti Cenni Conson ilə görüşdə dünya investisiya mühiti, inkişaf etməkdə olan ölkələrin kapital bazarlarına çıxış imkanları və beynəlxalq tərəfdaşlıqların iqtisadi transformasiyada roluna ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, Azərbaycanla şirkət arasında həmin sahələr üzrə əməkdaşlığın gələcək istiqamətləri müzakirə olunub.

Cenni Conson ölkəmizin son illərdə həyata keçirdiyi iqtisadi layihələrin və inkişaf istiqamətində gördüyü tədbirlərin beynəlxalq kapital üçün mühüm imkanlar yaratdığını bildirərək Azərbaycanı investorlar üçün formalaşmış sabit və əlverişli mühiti yüksək qiymətləndirib. Əlverişli biznes mühitinin “Franklin Templeton”-un ölkəmizdə uzunmüddətli tərəfdaşlığına möhkəm zəmin yaratdığını xatırladıb. Cənab Conson birgə əməkdaşlığın kapital bazarları, infrastruktur, daşınmaz əmlak və bərpaolunan enerji sahələrində çoxillik və uğurlu təcrübəsinin Azərbaycanın iqtisadi və maliyyə, həmçinin yaşıl gündəliyinin icrasına töhfə verə biləcəyinə əminliyini ifadə edib.

Prezident İlham Əliyev şirkətin Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu ilə sıx əməkdaşlığına toxunaraq, mövcud tərəfdaşlığın ölkəmizin kapital bazarlarının dərinləşdirilməsi, regionun investisiya potensialının gücləndirilməsi və dayanıqlı inkişafı baxımından da mühüm əhəmiyyət daşıdığını bildirib. Qeyd edək ki, 1947-ci ildə ABŞ-da təsis edilən “Franklin Templeton” hazırda təxminən 1,6 trilyon dollar həcmində aktivləri idarə edir. Şirkətin 30-dan çox ölkədə 70-ə yaxın ofisi var və 170-dən çox ölkədə 1000-dən artıq müştəri fond və genişşəxsiyyətli investisiya məhsullarını idarə edir.

“Global Infrastructure Partners”-in global investisiyaları

Prezident İlham Əliyevin global infrastruktur investisiya idarəetmə şirkəti “Global Infrastructure Partners”-in təsisçisi, sədri və baş icraçı direktoru Adebayo Oqunleshi ilə görüşü də faydalı müzakirələr şəraitində olub. Tərəflər infrastruktur sahəsində beynəlxalq tərəfdaşlıq imkanlarını yüksək qiymətləndirib. Bu sahəyə yönəlmə birgə investisiyaların regional iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsinə verdiyi töhfələrə diqqət çəkilib. 2024-cü ildən Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu ilə bu şirkət arasında qurulan uğurlu tərəfdaşlığın əhəmiyyəti vurğulanıb. İtaliyanın aparıcı sürətli dəmir yolu operatoru “Italo”-ya yatırılan birgə sərmayə səmərəli əməkdaşlığın nümunəsi kimi dəyərləndirilib.

Adebayo Oqunleshi Azərbaycanın strateji coğrafi mövqeyinin və dayanıqlı inkişaf prioritetlərinin infrastruktur sahəsində uzunmüddətli investisiyalar üçün mühüm imkanlar yaratdığını vurğulayaraq nəqliyyat və rəqəmsal infrastruktur sahələrində Azərbaycanla əməkdaşlığı dərinləşdirməkdə maraqlı olduğunu bildirib. Həmçinin hava limanlarının idarə olunması, enerji keçidi və süni intellekt infrastrukturunu kimi sahələrdə gələcək əməkdaşlığın təmin edəcəyi xatırladıb.

Qeyd edək ki, “Global Infrastructure Partners” şirkəti 2006-cı ildə ABŞ-da təsis edilib. Hazırda təxminən 170 milyard ABŞ dolları məbləğində aktivləri idarə edən şirkətin Nyu-York, London, Sinqapur, Sidney və digər global maliyyə mərkəzlərində ofisləri fəaliyyət göstərir. “Global Infrastructure Partners”-in nəzarət etdiyi bərpaolunan enerji sahəsindəki kompaniya ABŞ-da bu sahədə aparıcı şirkətlərdən biridir.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Dünya üçün “SOS” signalı

Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva, qızları Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva Nyu-Yorkda BMT Baş Assambleyasının 80-ci sessiyası çərçivəsində təşkil olunan xüsusi sessiyada iştirak ediblər

Cənubi Qafqazın ən böyük icimai təşkilatı olan Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva humanizm prinsiplərinə əsaslanan xoşməramlı fəaliyyəti həm Azərbaycanda, həm də ölkə hüdudlarından kənarda getdikcə daha da genişləndirir. Bu gündə Nyu-Yorkda BMT Baş Assambleyasının 80-ci sessiyası çərçivəsində “Xərcəngdən və digər ağır xəstəliklərdən əziyyət çəkən uşaqların həyatda qalması və əzablarının azaldıl-

fərqlidir və onların əsas hissəsini embrional şişlər təşkil edir. Mərkəzi sinir sisteminin şişləri və limfomalar da uşaqlarda daha çox yayılan xəstəliklərdir. Çətinlik ondan ibarətdir ki, onkoloji xəstəliklərin 200-dən artıq forması var və xəstəlik hər bir orqanda başlaya bilər.

Nyu-Yorkda BMT Baş Assambleyasının 80-ci sessiyası çərçivəsində təşkil olunan xüsusi sessiyada tədbirin təşkilatçılarından olan Özbəkistan Respublikasının birinci xan-

rük. Mehriban xanım Əliyeva bayramlarda bir qayda olaraq xüsusi qruplardan olan uşaqların əhatəsində olub, onlar üçün klounların, sevilən müğənnilərin iştirakı ilə şənliklər təşkil edir, internat məktəblərinə baş çəkir, səhiyyə ocaqlarına gələrək daun sindromlu, talassemiya xəstələri yoluxur. Onun ana nəvəsinə həsrət qalan uşaqlar üçün tort bişirib hədiyyə etdiyi də minnətdarlıq hissi ilə xatırlanır. İndiyədək Heydər Əliyev Fondunun icra etdiyi

masi üzrə global hərəkət” (Global Movement to Improve Survival and Reduce Suffering for Children with Cancer and Other Catastrophic Diseases) adlı xüsusi sessiya təşkil olunub. Özbəkistan Respublikası və Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən təşkil olunan tədbirə Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyeva, qızları Leyla Əliyeva və Arzu Əliyeva iştirak ediblər.

Uşaqların çətinliklər və xəstəliklərə üzəlmələri ürək ağrıdır

Təəssüf doğuran həlaldır ki, bu gün dünyamızın mənzərəsi bir sıra kədərli realitetlərə səcilyənlərdir. Şərqi Avropa, Yaxın Şərq uzanan müharibələr səbəbindən qan göllünə çevrilib. Müharibələrin fəsadları uşaqların həyatında daha ağır formada təzahür edir. Onlar qaçqınlıq, məcburi köçkünlük həyatında ən ağır əzablarla qarşılaşırlar - ac qalırlar, su, geyim tapa bilmirlər. Minlərlə uşağın valideynləri müharibələrə həyatlarını itiriblər. Amonsız döyüşlərə səhnə olan yaşayış məntəqələrinin balaca sakinləri bir sıra hallarda qorulanaraq naməlum istiqamətlərə aparılırlar və onların sonrakı taleləri məlum olmur. Afrika qitəsinin uşaqları aclıqdan əziyyət çəkirlər. Ayrı-ayrı ölkələrdə uşaqların təhsilli, tibbi xidmətlərdən çıxış imkanları hədsiz dərəcədə məhduddur.

Bu kədərli statistikada uşaqların bir sıra ağır xəstəliklərlə, o cümlədən də xərcəngə mübtəla olmaları xüsusilə ürək ağrıdır. Hər il fevralın 15-i dünyada Uşaq Xərcəng Xəstəlikləri ilə Mübarizə Günü kimi qeyd olunur. Bu rəmzi gün ilk dəfə Uşaq Valideynlərinin Ümumdünya Konfederasiyasının təşəbbüsü ilə 2001-ci ildən təqvimə daxil edilib. Birinci dəfə həmin beynəlxalq gün yanvarın 15-də Lüksemburqda keçirilib, amcaq sonra onu fevralda qeyd etmək qərarı alınıb. Hazırda onkoloji xəstəliklərə tutulmuş uşaqlar günü Uşaq Onkoloqlarının Beynəlxalq Cəmiyyətinin himayəsi altında dünyanın 90-dan artıq ölkəsində, o cümlədən Azərbaycan qeyd edilir.

Statistika dəhşət saçır. Uşaq onkoloji xəstəlikləri böyüklərdə rast gəlinən xəstəliklərə nisbətən çox

nımı Ziroatxon Mirziyoyeva və Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Baş direktoru Tedros Adhanom Qebreyesus gündəliyə çıxarılan mövzunun bu gün bütün dünyadakı aktuallığından danışılar.

Türkiyənin birinci xanımı Əminə Ərdəğan və digər çıxışçılar da mövzu ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

Qeyd edilib ki, sessiyanın təşkilindən əsas məqsəd dünya ictimaiyyətinin diqqətini bu global problemə yönəltmək, onun nə dərəcədə təhlükəli olduğunu xatırlatmaqdır. Problemin aktuallığı ildən-ilə artır. Statistika əsasında, hər il dünyada təxminən 200 min uşaq xərcəng xəstəliyinə tutulur və onların yarısı dünyasını dəyişir.

Heydər Əliyev Fondunun çoxsaylı layihələri

Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın xarakterindəki üstün keyfiyyətlər, humanizm hissləri, uşaqlara qayğı onun rəhbəri olduğu Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətində də qabarıq şəkildə nəzərə çarpır. 2004-cü il mayın 10-da yaradılan Fond məhz Mehriban xanım Əliyevanın fədakarlığı sayəsində Azərbaycanın ictimai həyatına böyük canlanma gətirən, müxtəlif istiqamətlərdə dövlət siyasətinə güclü dəstək verən bir quruma çevrilib. Biz Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətinin təmsilində dövlət-cəmiyyət tərəfdaşlığının gözəl nümunəsini görürük.

Fondun reallaşdırdığı layihələrin bir çoxu məhz uşaqları, böyüməkdə olan nəsli əhatə edir. Fondun uğurla reallaşdırdığı “Yeniləşən Azərbaycan yeni məktəb” layihəsi ölkəmizdə böyük populyarlıq qazanıb. Son 20 ildən artıq müddətdə respublikamızda təxminən 3500 məktəb tikilərək istifadəyə verilib ki, onların da bir çoxunun inşası məhz Heydər Əliyev Fondunun xətti ilə təmin edilib.

Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli fəaliyyətdən humanizm qırmızı xətt kimi keçir. O, uşaqlara, həssas qruplardan olan insanlara münasibətdə xüsusi qayğı, nəvəziz nümayiş etdirir. Biz onun təmsilində zərif və xeyirxah Azərbaycan qadınlarının ümumiləşmiş obrazını görür-

təkə “Uşaq evləri və internat məktəblərinə dəstək” layihəsi çərçivəsində 40-dan çox internat və uşaq evi yenidən qurulub. Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə bir neçə “Məzun evi” tikilərək uşaq evləri və internat məktəblərinin məzunu olan gənclərin istifadəsinə verilib. Bütövlükdə bu binalarda 365 gənc hər cür rahatlığı olan mənzillərlə təmin olunub.

Heydər Əliyev Fondu həmçinin səhiyyə sahəsində də ardıcıl olaraq layihələr həyata keçirir. Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə hazırlanmış həyata keçirilən “Talassemiyaş həyat naminə” proqramı təkə talassemiya xəstələri, onların doğmaları tərəfindən deyil, bütün respublika ictimaiyyəti, beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən də böyük rəğbət və razılıqla qarşılanıb.

2012-ci il martın 7-də Milli Onkologiya Mərkəzinin nəzdində Azərbaycanda ilk dəfə Uşaq Onkoloji Klinikası fəaliyyətə başlayıb. Uşaq Onkoloji Klinikasının yaradılmasında Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın və Milli Onkologiya Mərkəzinin direktoru, akademik Cəmil Əliyevin böyük əməyi var. Hazırda həmin klinikada regionumuzda onkoloji xəstəliklərdən əziyyət çəkən uşaqlara ixtisaslaşmış, yüksək texnologiyalarla təchiz olunmuş keyfiyyətli tibbi yardım göstərən yeganə tibb müəssisəsidir.

Əlamətdar həlaldır ki, Heydər Əliyev Fondu belə layihələri həmçinin ölkəmizin hüdudlarından kənarda da uğurla reallaşdırır. Buna ən son nümunə cari il sentyabrın əvvəlində Heydər Əliyev Fondu, Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi və Müqəddəs Təxt-Tacın Bambino Gesu pediatrik xəstəxanası arasında imzalanmış əməkdaşlığa dair anlaşma memorandumudur. Əməkdaşlığın əsas istiqamətlərini Azərbaycanda pediatriya sahəsində çalışan tibb işçilərinin peşəkar bilik və bacarıqlarının artırılması, molekulyar genetik, klinik diaqnostika və nadir xəstəliklər sahəsində birgə elmi və klinik fəaliyyətlərin təşkili, habelə genom diaqnostikası və fərdi tibbi yanaşmaların ölkəmizdə tətbiqinin genişləndirilməsi təşkil edir.

Mübariz FEYİZLİ

Azərbaycan mükəmməl statistika üzərindən çevik dövlət siyasəti həyata keçirir

Statistika ilk baxışda quru rəqəmlər kimi görünə bilər. Lakin bu, yalnız zahir təəssüratdır. Əslində isə statistika böyük siyasi, sosial-iqtisadi məzmunla malikdir. Təqdim olunan dövrü statistikalar da yer alan quru rəqəmlərin arxasından milli dövlətlərin və bütöv-

lükdə dünyanın inkişaf mənzərəsi, yaranan yeni tendensiyalar, transformasiya istiqamətləri aydın şəkildə görünür. Buna uyğun olaraq da proqnozlar verilir və gələcək hədəflər müəyyənləşdirilir. Dövlətlərin siyasəti məhz statistika üzərindən formalaşdırılır desək, əsl həqiqəti ifadə etmiş olarıq. Məsələn, hansısa bir ölkədə demografik vəziyyət arzuədilən səviyyədə deyil - əhali qocalır, ölüm doğumu üstələyir. Bütün bunlar rəqəmli güzgüdə - statistikada dərhal diqqət çəkir. Beləliklə, dövlət üçün yeni çağırış yaranır. Demografik vəziyyətin pisləşməsinə şərtləndirən səbəblər araşdırılır. Buna müxtəlif amillər - insanların gəlir imkanlarının az olması, səhiyyə sistemindəki vəziyyət, iqlim dəyişmələri, zərərli istehsalatlar və s. təsir göstərə bilər.

Milli statistika sisteminin uğurlu inkişafı Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır

Təbii ki, inkişaf etmiş sistem qurulmadan Çevik statistika artan tələbatı qarşılamaq da qeyri-mümkündür. Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, bu gün Azərbaycanda milli statistika sistemi ardıcıl şəkildə inkişaf etdirilir, rəsmi statistik məlumatların beynəlxalq standartlara uyğun, in-

novativ yanaşmalar əsasında istehsal daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Eyni zamanda, süni intellekt kimi müasir çağırışlar statistika sahəsində yeni metodologiyaların, alət və yanaşmaların işlənib hazırlanmasını, gələcək hədəflərin düzgün müəyyənləşdirilməsini zəruri edir.

Rəqəmli güzgüdə görünən həqiqətlər

Bu günlərdə Azərbaycan dünyada ölkəmizə inamın artmasının təsdiqi olaraq daha bir mühüm beynəlxalq tədbirə ev sahibliyi edir. Söhbət Bakıda sentyabrın 24-də işinə başlayan “Statistikanın inkişaf perspektivləri: beynəlxalq layihələrin rolu” mövzusunda III Beynəlxalq Statistika Forumundan gedir. Ümumdünya statistika günü ərəfəsində baş tutan tədbirə 15 ölkənin və 10 beynəlxalq təşkilatın yüksək səviyyəli nümayəndə heyətləri, nüfuzlu elmi ictimaiyyət nümayəndələri və tanınmış ekspertlər qatılıblar. Forum iştirakçılarına ünvanladığı müraciətində tədbirin önəminə diqqət çəkən Prezident İlham Əliyev bildirib: “Məmnuniyyətlə vurğulamaq istəyirəm ki, bu mötəbər tədbir milli statistika sistemlərinin inkişafı, qlobal statistik təşəbbüslərə inteqrasiya və beynəlxalq əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır”.

İlham Əliyev: Bu gün Azərbaycanda milli statistika sistemi ardıcıl şəkildə inkişaf etdirilir, rəsmi statistik məlumatların beynəlxalq standartlara uyğun, innovativ yanaşmalar əsasında istehsalı daim diqqət mərkəzində saxlanılır

Dövlət statistikaya istinad etməklə adekvat fəaliyyət istiqamətləri müəyyənləşdirir.

Son illərdə dünya bir sıra çətin dövrlərdən keçib - təxminən 200 dövləti qısa müddətdə cənginə alan COVID - 19 global pandemiya sınağı, ayrı-ayrı regionlarda alovlanan müharibələr, ekoloji böhranlar və s. Yenə də kədrli mənzərənin fəsadları statistikada öz əksini tapır. Bunlar milli dövlətlər üçün mənfi xarici təsir amilləridir və təbii ki, hər bir dövlət buna uyğun siyasətə keçid edir. Məsələn, global pandemiya dövründə biz Azərbaycanda kifayət qədər çevik transformasiya siyasətinin şahidi olduq. Dövlət vətəndaşının yanında olmaq nümunəsi göstərdi, alınan mühüm qərarlar sayəsində həm milli iqtisadiyyatımız qorundu, həm də əhəlinin sağlamlığı və sosial müdafiəsi təmin olundu. Beləliklə, aydın şəkildə görünür ki, dövlət siyasətinin çevikliyinin təmin olunmasında hesabatlılıq, düzgün statistikanın təqdim olunması mühüm əhəmiyyət daşıyır. Xüsusilə də son illərdə dünyada baş verən global siyasi, sosial və iqtisadi proseslər fonunda çevik qərarların qəbul edilməsi, onların icra vəziyyətinin qiymətləndirilməsi üçün etibarlı statistikanın təşkilı zərurəti qarşıya yeni və daha mürəkkəb vəzifələr qoyur.

Tədbirdə Azərbaycanın milli statistika sisteminin keçdiyi inkişaf yolu barədə geniş məlumat verilib. Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqov forumda çıxışı zamanı bildirib ki, milli və qlobal çağırışlara layiqincə cavab verməyi özünün əsas hədəfi hesab etməklə global statistika ailişsinin bir üzvü kimi Azərbaycanın milli statistika sistemi də son illər ərzində daim tərəqqiyə can atıb, ciddi islahatlar yolu ilə yeni tələblərə uyğun inkişaf etdirilib. Fikirlərinə davam edən komitə sədri vurğulayıb ki, Azərbaycan-

da milli statistika sisteminin inkişafı Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ölkədə onun rəhbərliyi ilə yaradılmış hüquqi baza əsasında bazar iqtisadiyyatı prinsiplərinə uyğun milli statistika sisteminin formalaşdırılması prosesinə başlanılıb, sonrakı illərdə uğurla davam etdirilən islahatlar rəsmi statistikanın inkişafına güclü tökan verib, statistikanın inkişafına dair ardıcıl qəbul olunmuş 6 dövlət proqramı uğurla icra edilib. Bu proqramlar çərçivəsində çoxsaylı tədbirlər həyata keçirilib, o cümlədən milli statistik təsnifatların, müasir metodologiyaların hazırlanması və təbiiqi, Milli Hesablar Sisteminin qurulması, yeni statistika sahələrinin yaradılması və təkmilləşdirilməsi, istifadəçilərin statistik məlumatlara olan tələbatının ödənilməsi, elektron statistikanın inkişafı, sahibkarların üzərinə düşən statistik yükün azaldılması, rəsmi statistika istehsalı proseslərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi, keyfiyyəti idarəetmə sisteminin tətbiqi, məlumatların işlənilməsi, statistika orqanlarının maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi və s. istiqamətlərdə mühüm tədbirlər görüldü. Tahir Budaqovun sözlərinə görə, bunun nəticəsidir ki, ixtisaslaşmış beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən aparılmış global qiymətləndirmədə xarici ekspertlər Azərbaycanın milli statistika sisteminə həyata keçirilən islahatları yüksək qiymətləndirərək onun beynəlxalq standartlara uyğun olduğunu qeyd edib, Dövlət Statistika Komitəsi “Rəsmi statistika məlumatlarının istehsalı və yayılması” sahəsində nüfuzlu beynəlxalq audit şirkətləri tərəfindən ISO 9001:2015 Keyfiyyət İdarəetmə Sistemində dair beynəlxalq uyğunluq sertifikatına layiq görüldü.

Qarşıdan gələn 2026-2030-cu illərin hədəfləri

Layihəsi hazırlanmış və müvafiq dövlət qurumları ilə razılaşdırılmış 2026-2030-cu illərdə rəsmi statistikanın inkişafına dair növbəti Dövlət Proqramında isə Azərbaycanın milli statistika sisteminin qarşısında duran yeni hədəflər göstərilib. O cümlədən beynəlxalq təcrübədən bəhrələnməklə milli statistika potensialının gücləndirilməsi, qabaqcıl milli təcrübə əsasında beynəlxalq metodoloji bazanın təkmilləşdirilməsinə töhfə verilməsi, müasir informasiya və kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etməklə statistik innovasiyaların tətbiqinə dair təcrübə mübadiləsi əsas prioritetlərdən biri kimi müəyyənləşdirilib. Hədəflənən nəticələrə çatmaq üçün Dövlət Statisti-

ka Komitəsi bir çox beynəlxalq təşkilatlar və xarici ölkələrin aidiyyəti qurumları ilə əməkdaşlıq edir. Bakının ev sahibliyi ilə keçirilən “Statistikanın inkişaf perspektivləri: beynəlxalq layihələrin rolu” mövzusunda həsr olunan 3-cü Beynəlxalq Statistika Forumunda isə əsas diqqət Milli Hesablar Sistemi-2025, valyutaların alıcılıq qabiliyyətinin pariteti əsasında Beynəlxalq Müqayisələr Proqramı, əhali və mənzil fondu siyahıyaalınmasının 2030-cu il mərhələsi, Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinin monitorinqi, həmçinin sahə və çoxsektorlu layihələrlə bağlı məsələlərə yönəldiləcək.

Mübariz FEYZLİ

Sülh diplomatiyasının və müdrik liderliyin təntənəsi

Hazırda Azərbaycan dünyada multikulturalizmi davamlı olaraq təşviq edən azsaylı dövlətlər sırasında yer alır. Ölkəmiz tolerant mühitə malikdir. Milli-dini fərqliliklər bizim üçün ayrı-ayrı xətlər yaratmır, əksinə, Azərbaycanın milli gücünü artırır. Təyüklü məqamlarda respublikamızdakı bütün konfessiyaların təmsilçiləri sıx həmrəylik nümayiş etdirməklə ümummilli hədəflərə nail olunmasında fəal şəkildə iştirak edirlər. Bunun təsdiqi olaraq elə bu günlərdə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən dini konfessiyaların rəhbərləri Vaşinqton Bəyannaməsinə dəstəklə bağlı birgə bəyanat qəbul ediblər. Sənədə xüsusi olaraq vurğulanıb ki, Azərbaycandakı dini konfessiyaların rəhbərləri və dindarlar Vaşinqton razılaşmalarının sülh diplomatiyasının və müdrik liderliyin təntənəsi kimi yüksək dəyərləndirir, bu yola öz dəstək və xeyir-dualarını verirlər.

Böyük qələbələrimizin və sülh diplomatiyasının əsas memarı

Müstəqil Azərbaycan 2020-ci ildən bu yana son 200 illik tariximizin ən böyük zəfərlərini qazanıb. Tarix boyunca yadellilər Azərbaycana sayısız-hesabsız hücumlar ediblər və torpaq itkilərinə məruz qalmış, sərhədlərimiz zaman-zaman kiçilib. Təkcə XX yüzillikdə imperiya mərkəzlərinin məkrli ssenariləri əsasında tarixi şəhərimiz İrovan, Zəngəzur mahalı Azərbaycan qorunaraq Ermənistanə verilib, azərbaycanlılar bir yüzillikdə dörd dəfə amansız deportasiyalarla üzləşiblər. 44 günlük müharibədə isə Ordumuz Zəfər çaldı, biz ilk dəfə olaraq torpaqlarımızı itirmədik, əksinə, ərazi bütövlüyümüzü hərbi-siyasi yolla təmin etdik. Bunun davamı olaraq isə 2023-cü il sentyabr ayının 19-20-də Silahlı Qüvvələrimiz Xankəndidə, Xocalıda və Ermənistanın hərbi birləşmələrinin qaldığı digər ərazilərimizdə lokal xarakterli antiterror əməliyyatı həyata keçirdi. Bu əməliyyat da uğurlu oldu - cəmi 23 saat ərzində separatçılar ağ bayraq qaldırmaq məcburiyyətində qaldılar. Beləliklə də, Qarabağda separatizmin kökü tamamilə kəsildi, Azərbaycanın bütün ərazisində suverenliyimiz tam təmin olundu. Müstəsna önəm daşıyan qələbələrımız tarixdə əbədi qalacaq və daim bizim qürur mənbəyimiz olacaq.

Cari il avqustun 8-də isə Azərbaycan xalqı Vaşinqtonda sülh müjdəsi aldı. Vaşinqtonda, Ağ Evdə, dünyanın bir nömrəli ofisində Azərbaycan və Ermənistan liderləri ABŞ Prezidenti Donald Trampın şahidliyi ilə bir sıra mühüm razılaşmaların yer aldığı birgə Bəyanat verildilər, iki ölkənin xarici işlər nazirləri sülh sazişini parafkladılar, Minsk qrupunun ləğvi ilə bağlı ATƏT-ə müraciət ünvanladılar. Vaşinqtonda əldə olunan razılaşmalar bir daha təsdiqləyir ki, dünya Azərbaycanın sülh gündəliyini qəbul edir. Bu, Azərbaycan diplomatiyasının zəfəridir.

Hər meydanında qazanılan qələbələrin və sülh diplomatiyasının əsas memarı isə Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevdir. Praqmatik siyasətçi olan, hər zaman milli maraqlardan çıxış edən dövlətimizin başçısı otuz illik işğal dövründə ölkənin ərazi bütövlüyünü və suverenliyinin təmin olunması məsələsini Azərbaycanın gündəliyinin mərkəzində saxladı. Onun aldığı qərarlar, gördüyü tədbirlər Ordunu və cəmiyyəti ölkənin ərazi bütövlüyünü təmin etməyə qadir vəziyyətə gətirdi. Müzəffər liderimiz 44 günlük müharibənin və 23 saatlıq lokal xarakterli antiterror əməliyyatının başlaması

üçün ən uyğun vaxt seçdi. Post-müharibə mərhələsində isə İlham Əliyev sülh diplomatiyasının təşəbbüskarı oldu. Məhz Onun titənik sözləri ilə Azərbaycanla - Ermənistan arasında tənizimləmə prosesi Vaşinqtonda məntiqi sonluğa çatdı.

Ölkəmizdə 2025-ci il Prezident İlham Əliyevin imzaladığı 28 dekabr 2024-cü il tarixli Sərəncama əsasən “Konstitusiya və Suverenlik İli” elan edilib. Məhz bu il müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyasının (Əsas Qanununun) qəbul edilməsinin 30 illiyi və 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan tarixi Qələbəmizin 5-ci il dönümüdür. Din xadimləri “Konstitusiya və Suverenlik İli”ndə - Böyük Qarabağ Zəfərinin 5-ci il dönümü ərəfəsində Azərbaycan

xalqına Vaşinqtondan gələn sülh müjdəsinin sevincini yaşatdığına görə tarixi zəfərlərimizin və barış diplomatiyasının əsas memarı olan Prezident İlham Əliyevə dərin tə-

şəkkürlərini ifadə ediblər. “Müdrik dövlətçilik təfəkkürü və dəmir siyasi iradə ilə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və əzəli torpaqları üzərində suverenliyini tam bərpa

etmiş Zati-aliləri İlham Əliyev cənaibləri beynəlxalq müstəvidə qələbəmizi bütün dünya ictimaiyyətinə nümayiş etdirdi”, - deyər bəyanatda vurğulanır.

Vaşinqtonda əldə olunan tarixi nailiyyət

fəndən 1992-ci ildə qəbul edilmiş “Azadlığa dəstək aktı” qanunu sosialist sistemin dağılmasından sonra öz müstəqilliyini elan etmiş dövlətlərə ABŞ tərəfindən yardımın göstərilməsini ehtiva edib. Lakin 1992-ci ilin oktyabr ayında ABŞ-da erməni lobbisinin təsiri altında qəbul olunan “Azadlığa dəstək aktına 907-ci düzəliş” adlı sənəd Vaşinqton-Baki münasibətlərinin inkişafında mənfi rol oynayıb. Bu bədnam düzəlişə əsasən Azərbaycan ölkəmiz üçün çətin dövrlərdə ABŞ-ın birbaşa yardımından məhrum qalıb. Sonra 2001-ci ildə bu sanksiyalar dayandırıldı, çünki ABŞ hökumətinin Əfqanıstanda Azərbaycanın köməyinə ehtiyacı var idi. 2023-cü ildə isə keçmiş administrasiyanın 907-ci düzəliş yənidən qüvvədə saxlanması Azərbaycan üçün gözlənilməz oldu. Din xadimləri ölkəmizə qarşı uzun illər ərzində qərəz nümunəsi olan 907-ci düzəlişin ABŞ Prezidenti Donald Tramp tərəfindən nümayişkeranə şəkildə ləğv edilməsini Azərbaycan dövlət rəhbərinə olan ehtiram və etimadın təəcəssümü, Prezident cənablarının şəxsində Azərbaycan dövlətinə edilən mühüm dəstək aktı olduğunu bildiriblər.

Vaşinqton razılaşmalarının əsas müddəalardan biri ərazi bütövlüyü ilə bağlıdır. Azərbaycan və Ermə-

nistan bir-birinin suverenliyini, ərazi bütövlüyünü, beynəlxalq sərhədlərinin toxunulmazlığını və siyasi müstəqilliyini tanıyır və hörmət edirlər. Vaşinqton razılaşmalarının məntiqi davamı olaraq ATƏT-in Minsk qrupu də-yurə ləğv olunub. Bu, o anlama gəlir ki, keçmiş münaqişə beynəlxalq gündəlikdən çıxarılıb. Eləcə də, bəyanatda vurğulandığı kimi, Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə Azərbaycanın əsas hissəsi arasında maneəsisiz bağlantının təmin olunması və Ermənistan ərazisindən keçəcək Zəngəzur dəhlizi - “Beynəlxalq Sülh və Rifah naminə Tramp Marşrutu” layihəsinin reallaşdırılması, heç şübhəsiz, regionun iqtisadi inkişafı və xalqların rifahı üçün yeni imkanlar açır. Bütövlükdə, din xadimləri Vaşinqton zirvəsinin nəticələrini tarixi əhəmiyyətli nailiyyət kimi dəyərləndiriblər. “Cənubi Qafqazda sülhün, sabitliyin və mərhəmətli qonşuluq münasibətlərinin bərpa edilməsi üçün dönüş nöqtəsi olan bu tarixi sənəd münaqişə səhifəsinin qapanmasını, revanşizm meyillərinin istisna olunmasını və sülh yolları təmin etməklə gələcək nəsillər üçün parlaq imkanlar açır”, - deyər bəyanatda vurğulanıb.

Mübariz ABDULLAYEV

Azərbaycanın uğurlu xarici siyasət kursu yüksək tərəfdaşlığa, etibarlı əməkdaşlığa hədəflənib. Yeni dövrdə regional güc mərkəzi kimi çıxış edən respublikamız həm ikitərəfli münasibətlər, həm də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində səmərəli və qarşılıqlı faydalı əlaqələr müəhiti formalaşdırma bilib. Azərbaycanın yaxın tərəfdaş qismin-

Azərbaycan - Serbiya münasibətləri... Parlamentlərarası əlaqələr əməkdaşlığı yeni mərhələyə daşıyır

də qəbul edilməsinin ən real səbəbi isə ölkəmizin apardığı siyasət ilə bağlıdır - dövlətimiz istənilən rəqabətdə, geosiyasi

mübarizədə yer almır, əksinə sülhə, birgə əməkdaşlığa, inkişafa yönəlik platformalar yaradır. Bunun nəticəsidir ki, Azər-

baycan regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması üçün dayaq nöqtəsi, ön perspektivli tərəfdaş hesab edilir. Bū-

tövlükdə, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyasətin qanunauyğun nəticəsi kimi, Azərbaycan dün-

yada böyük etimad qazanan ölkə - etibarlı tərəfdaş və nüfuzlu dövlət kimi tanınır. Ölkəmiz ilə yaxın münasibəti olan dövlətlər respublikamızın inkişaf modelini hər zaman örnək sayırlar. Məsələn, Azərbaycanın yaxın tərəfdaşlarından olan Serbiya hər zaman ölkəmizlə əlaqələrə yüksək dəyər verir.

Əlaqələrin tarixi...

İki ölkə arasında diplomatik münasibətlər 1997-ci il avqustun 21-də qurulub. Ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrin genişləndirilməsi, kənd təsərrüfatı, enerji, investisiya və digər sahələrdə əməkdaşlıq məsələləri, eyni zamanda siyasi dialoq aktuallığını qoruyub. 2011-ci il iyunun 8-9-da Prezident İlham Əliyev Serbiyaya rəsmi səfər edib. Səfər çərçivəsində dövlətimizin başçısı Belqradın Taşmaydan parkında Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin abidəsinin, həmçinin Novi Sad şəhərində dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin büstünün açılışlarında iştirak edib. Həmçinin, bu tarixdə Azərbaycanın Serbiyada səfirliyi açılıb.

İki ölkə arasında mühüm siyasi dialoq mövcuddur. Son illərdə Serbiya prezidentləri Azərbaycana bir neçə dəfə səfərə gəliblər. 2010-cu il mayın 11-13-də Prezident Boris Tadić, 2013-cü il fevralın 7-9-da isə Prezident Tomislav Nikolić ölkəmizdə rəsmi sə-

fərlərdə olublar. Hazırkı Prezident Aleksandar Vučić 2015-ci ilin aprelinde Baş nazir qismində, sonradan isə Prezident statusunda dəfələrlə Bakıya səfər edib. Serbiya Prezidenti hər zaman Azərbaycanla dostluğa böyük dəyər verdiyini bildirib. İndiyədək iki ölkə arasında bir çox yüksək səviyyəli sənəd imzalanıb. Bu sənədlər arasında 2013-cü ildə imzalanmış Dostluq münasibətləri və strateji tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə və 2018-ci ildə imzalanmış Strateji tərəfdaşlıq üzrə Birgə Fəaliyyət Planı xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Hər iki sənəddə Azər-

biyaya baş tutan səfəri çərçivəsində isə dövlət başçıları "Azərbaycan Respublikası Prezidenti ilə Serbiya Respublikası Prezidenti arasında Birgə Bəyannat"ı, "Azərbaycan Respublikası və Serbiya Respublikası arasında Strateji Tərəfdaşlıq Şurasının yaradılması haqqında Memorandum"u və onun əlavəsi olan "Azərbaycan Respublikası və Serbiya Respublikası arasında Strateji Tərəfdaşlıq Şurasının Əsasnaməsi"ni imzalayıblar.

İki ölkə arasında siyasi dialoqun yüksək dinamizmlə inkişaf etməsi, həmçinin indiyədək imzala-

Azərbaycan ilə Serbiya arasında fəal siyasi dialoq qurulub

Bu günlərdə Serbiya Respublikası Milli Assambleyasının sədri Ana Brnabić ölkəmizə səfər edib. Azərbaycanın Baş naziri Əli Əsədov Ana Brnabić ilə görüşüb. Görüşdə Azərbaycan-Serbiya strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafından məmnunluq ifadə olunub. Azər-

baycan ilə Serbiya arasında fəal siyasi dialoq qurulduğu qeyd edilib, hər iki ölkənin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində, xüsusən də ərazi bütövlüyü və suverenlik məsələlərində hər zaman bir-birini dəstəklədiyi bildirilib. Parlamentlərarası əməkdaşlığın dövlətlərarası

münasibətlərin inkişafında rolu təqdir edilib. İki ölkə arasında həm ikitərəfli əsasda, həm də beynəlxalq parlament platformaları çərçivəsində səmərəli əməkdaşlığın həyata keçirildiyi vurğulanıb. Görüş zamanı Azərbaycan-İki Serbiya arasında ticarət-iqtisadi, investisiya, neft-qaz, yaşıl enerji, nəqliyyat, humanitar və digər sahələrdə əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olunub.

Örnək əlaqələr

rin mühüm bazasını təşkil edir. Ötən dövr ərzində parlament sədrlərinin, ayrı-ayrı nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı səfərləri əlaqələrimizin inkişafına öz töhfəsini verib.

Serbiya Milli Assambleyasının sədri Ana Brnabić ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafına uyğun olaraq, parlamentlərimiz arasında əlaqələrin genişlənməsindən məmnunluğunu bildirib. O, Azərbaycan-Serbiya parlamentlərarası münasibətlərin müəmməl səviyyədə olduğunu, bu səfərin münasibətlərin daha da dərinləməsinə töhfə verəcəyinə inanımı ifadə edib.

Ana Brnabić qeyd edib ki, Azərbaycan ilə Serbiya arasında tərəfdaşlıq münasibətləri olduqca sıx və inkişaf etməkdədir. Onun sözlərinə görə, bu əlaqələr örnək təşkil edir. Serbiya parlamentinin sədri diqqətə çatdırıb ki, Bakı çox sürətlə inkişaf edir.

P.İSMAYILOV

Milli Məclisdə görüş...

Bundan başqa Serbiya parlament nümayəndə heyəti Milli Məclisdə olub. Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova dost və strateji tərəfdaş olan ölkələrimiz arasında ali və yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin mühüm rolu-

nu qeyd edib. O, bu kontekstdə Prezident İlham Əliyevin və Prezident Aleksandar Vučićin qarşılıqlı səfərlərinin, görüşlərinin və bu səfərlər zamanı imzalanmış sənədlərin önəmini diqqətə çatdırıb.

Serbiya Milli Assambleyasının sədri Ana Brnabić ölkəmizdə şahidi olduğu inkişaf və qazanılan nailiyyətlərlə əlaqədar təbriklərini çatdırıb. O qeyd edib ki, Azərbaycan Serbiya üçün dost və müttəfiq ölkədir və biz bir-birimizi dəstəkləməkdən qürur duyuruq. O, ərazi bütövlüyü məsələsində Azərbaycanın göstərdiyi dəstəyə görə təşəkkürünü ifadə

edib. Ana Brnabić Azərbaycanın öz milli maraqlarını və dəyərlərini qoruyan bir ölkə olduğunu və Serbiyanın bunu çox yüksək qiymətləndirdiyini vurğulayıb. Görüşdən sonra qonaqlar Milli Məclisin foyesində yaradılmış və 44 günlük Vətən müharibəsinə həsr edilmiş "Zəfər guşəsi" ilə tanış olublar.

Qeyd edək ki, Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova və ölkəmizdə səfərdə olan Serbiya Milli Assambleyasının sədri Ana Brnabić ikitərəfli görüşdən sonra mətbuata bəyannatla çıxış ediblər. S.Qafarova Milli Assambleya sədrinin səfərini ölkələrimiz və parlamentlərimiz arasındakı əlaqələrin yüksək səviyyədə olmasının göstəricisi adlandıraraq, Onun sözlərinə görə, bu, eyni zamanda, əməkdaşlığı daha da genişləndirmək niyyətinin ifadəsidir. S.Qafarova bu gün ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də uğurlu əməkdaşlıq etdiklərini, qarşılıqlı dəstək və həmrəylik nümayiş etdirdiklərini qeyd edib. Ana Brnabić görüşdə parlamentlərimiz arasındakı əlaqələrin mövcud vəziyyətinin nəzərdən keçirildiyini söyləyən Sahibə Qafarova ölkələrimiz arasındakı ikitərəfli əlaqələrdə bu istiqamətin xüsusi yerə malik olduğunu bildirib. Vurğulayıb ki, 2023-cü ildə iki parlament arasında imzalanmış əməkdaşlığa dair anlaşma memorandumu əlaqə-

Bakı-Belqrad arasında strateji tərəfdaşlıq inkişaf edir

Azərbaycan və Serbiya arasında yaxın tərəfdaşlıq münasibətlərinin son illərdə inkişafı yüksələn tempə davam etməkdədir və hər iki ölkənin dövlət başçıların qarşılıqlı səfərləri və imzalanan sənədlər, hökumət nümayəndə heyətlərinin görüşləri, biznes-forumların keçirilməsi iqtisadi həmrəyi daha da dərinləşdirməkdədir. Hər iki ölkə iqtisadi platformada ortaq maraqlara xidmət edən təşəbbüslər və əməkdaşlıq formatını da əsas gündəliyə çevirib və regionda yeni yaradılan enerji-kommunikasiya, nəqliyyat xətlərində birgə təmsil olunmaq iradələrini nümayiş etdirməkdədir.

Azərbaycanda rəsmi səfərdə olan Serbiya Respublikası Milli Assambleyasının sədri Ana Brnabić ilə görüşdə Baş nazir Əli Əsədov bildirib ki, dövlətlər arasında fəal siyasi dialoq qurulub, hər iki ölkə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində, xüsusən də ərazi bütövlüyü və suverenlik məsələlərində hər zaman bir-birini dəstəkləyib. Parlamentlərarası əməkdaşlığın dövlətlərarası münasibətlərin inkişafında rolu təqdir edilib. İki ölkə arasında həm ikitərəfli əsasda, həm də beynəlxalq parlament platformaları çərçivəsində səmərəli əməkdaşlığın həyata keçirildiyi vurğulanıb. Bildirilib ki, Azərbaycan və Serbiya arasında imzalanmış müqavilə və sənədlər müasir əməkdaşlıq gündəliyinin genişlənməsinə və potensialların reallaşdırılmasına, o cümlədən enerji sektorunda dayanıqlı təminatlara möhkəm hüquqi baza yaradır.

Tərəflər əməkdaşlığı və biznes əlaqələrinin qarşılıqlı təşviqini gücləndirmək niyyətindədir

Bakıda keçirilən Birinci Azərbaycan Beynəlxalq İnvestisiya Forumu çərçivəsində Serbiyanın daxili və xarici ticarət naziri Yaqoda Lazarević ilə görüşən iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov bildirib ki, iqtisadi əməkdaşlığın şaxələndirilməsi, həmçinin ticarət, investisiya və biznes əlaqələrinin qarşılıqlı təşviqi müasir əməkdaşlıq gündəliyinin əsas prioritetləridir.

İkitərəfli münasibətlərin inkişafında Hökumətlərarası Komissiya mühüm platforma rolunu oynamaqdadır. Azərbaycan-Serbiya Ticarət və iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın həmsədri

İqtisadi əlaqələrin inkişafı üçün güclü potensial mövcuddur

Sahil Babayev Serbiya Milli Assambleyasının sədri Ana Brnabićin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşdə bildirib ki, son illərdə tərəflər arasında iqtisadi əlaqələr yüksələn xətt üzrə inkişaf edir. Qarşılıqlı investisiyaların həcmi artıb, ticari

dövriyyə 2024-cü ildə 16,7 faiz yüksələrək 190,3 milyon dollara çatıb. Bu prosesdə Hökumətlərarası Komissiya da töhfəverici rol oynayır. Ötən ilin iyul ayında Bakıda keçirilən 8-ci sessiyada bir çox mühüm təşəbbüslər irəli sürülüb ki, onların

icrası istiqamətində bir sıra tədbirlər görülüb. Cari ilin oktyabr ayında isə Belqradada komissiyanın 9-cu iclasının keçirilməsi planlaşdırılır ki, tərəflər yeni perspektiv layihələr barədə tərəflı məsləhətləşmələr aparacaq.

Ölkələr arasında ticarət-iqtisadi əlaqələrin inkişafında müsbət dinamikanın mövcudluğuna baxmayaraq, mövcud statistik göstəricilərin real potensialı əks etdirmir və siyasi münasibətlərin səviyyəsinə uyğun gəlmir. Brnabićin vurğuladığı kimi

əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi üçün böyük imkanları səfərbər etmək vacibdir. Ümumilikdə, hər iki ölkə qarşılıqlı əlaqələri daha da irəliləyən aparmaq, strateji tərəfdaşlıq münasibətlərini möhkəmləndirmək və birgə layihələrin icrasını təşviq etmək üçün iradəyə malikdir və bu dayanıqlı potensialdan istifadə etmək niyyətini gizlətmir. A.Brnabić qeyd edib ki, enerji, infrastruktur, aviasiya, kənd təsərrüfatı və mədəni-humanitar sahələrdə mövcud əməkdaşlıq qarşılıqlı faydalı layihələrin reallaşdırılması üçün geniş perspektivlər açır.

Pan-Avropa enerji təchizatçısı

Serbiya Respublikası Milli Assambleyasının sədri Azərbaycan regionda və global miqyasda etibarlı enerji ölkəsi kimi durmadan nüfuzunun artdığını, ələlxüsus da qaz sahəsində yeni tərəfdaşların enerji ailəsinə daxil olduğunu təqdir edərək bu enerji zəncirində ölkəsinin də yer aldığını xatırladı. Qeyd edək ki, Azərbaycanın müəllifi olduğu Cənub Qaz Dəhlizi koalisiyasında yer alan Avropa İttifaqı (Aİ) ölkələrindən biri kimi Serbiya ilə sıx əməkdaşlıq 3 ilə yaxındır ki, müsbət dinamika üzrə davam etməkdədir. 2023-cü ildə Azərbaycanın Energeti-

ka Nazirliyi ilə Serbiyanın Mədənçilik və Energetika Nazirliyi, eləcə də SOCAR və "Srbija-gas" arasında əməkdaşlığın təşviqinə dair anlaşma memorandumu və qaz satışına dair müqavilə imzalanıb. Həmin sənədlərin icrası 2023-cü ildən təmin edilməyə başlayıb və Bolqarıstan-Serbiya Interkonnektoru vasitəsilə Serbiyaya çatdırılması mümkün olub. Ölkəmizin enerji tədarükü şəxsinə qoşulan Serbiya maye yanacaq təchiz edilən 12-lik ölkələri sırasına daxil olub.

Hazırda Azərbaycan 12 ölkəyə qaz ixrac edir ki, 10-u Av-

ropa dövlətidir. Ölkəmiz Türkiyə, Gürcüstan, İtaliya, Yunanıstan, Bolqarıstan, Rumıniya, Macarıstan, Serbiya, Sloveniya, Xorvatiya, Şimali Makedoniya, Slovakiyaya qaz nəqlini təmin etməkdədir. Bu yüksək etimad və sadıq tərəfdaşlığın nəticəsidir ki, Avropa Komissiyası Azərbaycanı etibarlı tərəfdaş və Pan-Avropa enerji təchizatçısı kimi tanıyır. Bir sözlə, respublikamızdan nəql olunan neft və qaz bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyində və möhkəmləndirilməsində böyük dəyişiklik yaradır.

Serbiya Azərbaycanın Avropada qaz bazarını şaxələndirməsində yeni tərəfdaşdır. Belə ki, yanacağın Balkan regionuna nəqli üçün yaradılan yeni infrastrukturların və müasirləşdirilən konnektorların əlaqələndirilməsi, bir-birinə integrasiyasında rəsmi Belqrad xüsusi iradə göstərir. Bu söylərin nəticəsində Azərbaycan qazının digər Balkan ölkələrinə də çatdırılması mümkün olacaq. Belə ki, Azərbaycan qazının ötürücü innektorlar vasitəsilə Bosniya-Herseqovina və Monteneqroya çatdırılması da nəzərdə tutulur. Bu isə Azərbaycanın etibarlı enerji

tərəfdaş missiyasının genişlənməsinin və enerji təhlükəsizliyində rolunun getdikcə artmasının bariz göstəricisidir.

Serbiya ənənəvi yanacaq tədarükü ilə yanaşı, Azərbaycanın bərpaulunan enerji mənbələrinin tədarükündə də maraqlı tərəfin kimi fəallıq nümayiş etdirir. Rəsmi Belqrad dəfələrlə "Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi" layihəsinin həyata keçirilməsinə xüsusi maraqlı göstərdiklərini və həmin dəhliz vasitəsilə nəql olunacaq Azərbaycan "yaşıl enerji" ehtiyatlarının öldə edilməsinə maraqlarını ifadə edib. Bu əməkdaşlıq

Serbiya "Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi"nə qoşulmaq istəyir

Azərbaycanın bərpaulunan enerji resurslarını tədarük etməklə yanaşı, Serbiyanın enerji təchizatının şaxələnməsi və təmiz enerjiyə keçidində, "yaşıl iqtisadiyyat" quruculuğuna töhfə verəcək.

E.CƏFƏRLİ

İnformasiya texnologiyaları həyatımızın hər sahəsinə nüfuz edib və praktiki olaraq bütün sahələrdə inqilabi dəyişikliklərə səbəb olub. İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyalarının (İKT) inkişafı həmçinin sosial həyatımızda da ciddi dəyişikliklərə şərait yaradıb. İnsanlar artıq

qlobal ölçüdə informasiya mübadiləsi aparır, mədəniyyət

yətlərərsə əlaqələr artır və müxtəlif dillərdəki insanlar-

la bir-birini başa düşmək asanlaşır. Eyni zamanda,

müxtəlif sahələrdə təcrübə və bilik mübadiləsi də daha

sürətli və effektiv hala gəlib. Bu gün İKT-nin inkişafında süni intellekt əsas amillərdən biridir və demək olar ki, bütün sahələrdə tətbiq olunur. Bu texnologiya sadəcə texnoloji dünyada deyil, həm də sosial, iqtisadi və mədəni sahələrdə dəyişikliklərə səbəb olub.

Xarici mütəxəssislərin iştirakı ilə... Süni intellektlə bağlı mühüm konfrans keçiriləcək

Süni intellektin İKT-dəki yeri və gələcəyi

Süni intellekt İKT-nin mərkəzi bir hissəsi halına gəlib, bu inkişafın qarşısı alınmazdır. Gələcəkdə süni intellektin daha da inkişaf etməsi ilə bağlı kompleks yanaşma tələb olunur. Son

illər Azərbaycan xüsusi İKT və süni intellekt sahəsində bir sıra mühüm təşəbbüsləri həyata keçirir. Dövlət səviyyəsində bu sahəyə olan maraq müxtəlif

strateji sənədlərdə və proqramlarda öz əksini tapır.

Bundan başqa, Azərbaycan özünün inkişaf etməkdə olan startap ekosistemi ilə də süni in-

telлектin tətbiqi və təşviqi sahəsində addımlar atır. Dövlət, universitetlər və özəl sektor arasında əməkdaşlıq artmaqdadır və bu sahədə yeni innovativ həllərin yaranmasına şərait yaradılır. Süni intellektin daha da inkişaf etməsi üçün isə ölkələr arasında

beynəlxalq əməkdaşlıq və təcrübə mübadiləsi, həmçinin etik və hüquqi məsələlərə ciddi yanaşma tələb olunur. Ölkəmiz bu istiqamətdə beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq edərək öz təcrübəsini genişləndirməyi hədəfləyib.

SOCGOV 2025

Oktyabrın 24-də Bakıda Güllüstan sarayında süni zəkənin sosial sahəyə tətbiqi ilə bağlı konfrans (SOCGOV 2025 Konfransı) keçiriləcək. Tədbirin məqsədi süni intellektin sosial idarəetmə sahəsində məsuliyyətli və insan-mərkəzli tətbiqini təşviq etməkdir.

Bu tədbir dövlət qurumlarını, texnoloji liderləri, yerli və xarici mütəxəssisləri bir araya gətirəcək və gələcəkdə xidmətlərin rəqəmsallaşdırılması, sosial innovasiyaların yayılması prosesində mühüm rol oynayacaq. Konfrans uzunmüddətli bir platformanın ilk addımı olacaq.

Konfransın təşkilatçılarından olan DOST Agentliyinin İdarə Heyətinin sədri Fərid Məmmədov bildirib ki, bu tədbir Azərbaycanın bir il olacaq: "Konfransın ideyası DOST Agentliyinin fəaliyyətindən irəli gəlir.

Agentlik sosial sahədə innovasiyaların tətbiqi ilə mütəmadi məşğuldur və artıq Azərbaycan modeli təkcə ölkə daxilində deyil, beynəlxalq miqyasda da böyük maraqla qarşılanır".

Agentliyin əməkdaşı Sona Sadıxlının sözlərinə görə, tədbirdə könüllülər də fəal iştirak edəcəklər: "Hazırlıq prosesinə cəlb

olunan gənclər beynəlxalq konfransın təşkilində təcrübə toplayacaq, müxtəlif təlim proqramlarında iştirak edərək ünsiyyət və kommunikasiya bacarıqlarını təkmilləşdirəcəklər. Onlar yerli və xarici qonaqlarla mütəmadi təmasda olmaqla şəxsi və peşəkar inkişafı üçün dəyərli təcrübə əldə edəcəklər".

Qeyd edək ki, "SOCGOV" konfransında dünyanın 20-yə yaxın ölkəsindən nümayəndə iştirak edəcək. Tədbir vətəndaşların sosial müdafiəsində dayanıqlılıq və innovativlik mövzularını gündəmə gətirəcək. Ekspertlər rəqəmsal dövlət və süni intellektlə transformasiya, sosial xidmətlərdə süni intellekt və sosial inklüzivlik, həmçinin əmək bazarının gələcəyi, bacarıqların inkişafı və rəqəmsal sahibkarlıq mövzularında müzakirələr aparacaqlar.

ra başlayıb.

Məlumata görə, məqsəd xarici istedadların ölkəyə cəlb edilməsini stimullaşdırmaqdır.

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

Məqalə "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi"nin maliyyə dəstəyi ilə "İnformasiya və kommunikasiya texnologiyalarının inkişaf etdirilməsi" istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

hazırlanması nəzərdə tutulur. Proses saytın texniki olaraq hazırlanması, məzmunun formalaşdırılması və real rejimdə zi-

Süni intellekt əsaslı elektron resurs yaradılacaq

Azərbaycanda texnoloji investitorlar və startaplar üçün süni intellekt əsaslı informativ elektron resurs yaradılacaq. Bununla bağlı İqtisadiyyat Nazirliyinə məxsus "Tikinti-Təchizat Birliyi" MMC hazırlıqla-

Belə ki, texnoloji investitorlar və startaplara münasibətdə Azərbaycandakı mövcud imkanları mərkəzləşdirilmiş qaydada təqdim etmək məqsədilə informativ internet sahifəsinin

yarətçi suallarının operativ cavablandırılması məqsədilə sahəvi süni intellekt əsaslı bot resursunun integrasiyasını əhatə edir.

Yeganə

TDT bəyanat yayıb

Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) BMT Baş Assambleyası tərəfindən sentyabrın 12-də qəbul edilən "Fələstin məsələsinin sülh yolu ilə həllinə dair Nyu-York Bə-

yannaməsinin Təsdiqi və İki Dövlətli Həllin İcrası" qətnaməsi ilə bağlı bəyanat yayıb.

Baş katib Kubanıçbek Ömüralıyevin imzası ilə yayımlanan bəya-

natda qətnamənin qəbulunun TDT tərəfindən alqışlandığı bildirilir.

Mətnə deyilir: "Qətnamə 142 üzv dövlət tərəfindən dəstəklənib. Həmçinin Fələstin dövlətinin tanınmasına dair son dövrdə atılmış addımları təqdirəlayiq hesab edirik. Bunun nəticəsində BMT üzv dövlətləri arasında Fələstinin tanınanların sayı 157-yə çatıb. Bu addımlar beynəlxalq hüquq və müvafiq BMT qətnamələri ilə uyğun olaraq Fələstin xalqının qanuni hüquqlarını gücləndirir və ikitərəfli həll əsasında ədalətli, davamlı sülhün təmin olunmasına töhfə verir".

Baş katib bu təşəbbüsün Qəzadəkı faciəli vəziyyətin sona çatmasına, bölgəyə humanitar yardımın maneəsiz çatdırılmasına, atəşkəsin möhkəmlənməsinə və danışıqların bərpasına müsbət təsir göstərəcəyinə ümidvar olduğunu bildirib.

ABŞ iqtisadiyyatı ilə bağlı mühüm statistik məlumatların açıqlanması ərəfəsində qlobal bazarlarda qızılın qiyməti artmaqda davam edir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Nyu-Yorkun "Comex" əmtəə birjasında qızılın unsiyasının dekabr fyuçerslərinin qiyməti 0,5 faiz artaraq 3786,6 dollara çatıb. 2025-ci ilin əvvəlindən bəri bahalaşma təxminən 37 faiz olub.

Sentyabrın 25-də investitorlar ABŞ-da cari ilin ikinci rübü üzrə ümumi daxili məhsulun yeni qiymətləndirilməsinin açıqlanacağını gözləyirlər. İkinci hesablamalara görə, ABŞ iqtisadiyyatının illik artımı 3-3,3 faizdir.

Bundan əlavə, sentyabrın 26-da ABŞ-da avqust ayı üzrə əhalinin gəlirləri və xərcələri ilə bağlı hesabat təqdim olunacaq.

Qızılın qiyməti artır

Bu hesabatda inflyasiya göstəricisi də yer alır ki, bu da ABŞ Federal Ehtiyatlar Sisteminin diqqətlə izlədiyi əsas indikatorudur və onun gələcək faiz siya-

sətinə birbaşa təsir edir.

Ekspertlərin sözlərinə görə, 2026-cı ilin ortalarında qızılın unsiyasının qiyməti 4050-4150 dollara çıta bilər.

Zelenskidən çağırış: Dünya birgə hərəkət etməlidir...

Zelenski beynəlxalq ictimaiyyəti Rusiyanı dayandırmağa çağırıb. Belə ki, Ukraynanın dövlət rəhbəri BMT Baş Assambleyasının 80-ci sessiyasının iclasında çıxışı zamanı bildirib ki, Rusiyanın geri çəkilməsi üçün birgə hərəkət nümayiş etdirilməlidir. "Rusiya Prezidenti Vladimir Putin və onun Ukraynaya, eləcə də digər ölkələrə qarşı aqres-

siyasını dayandırmaq indi daha ucuz başa gəlir. Rusiyanı sülhə məcbur etmək üçün dünya birgə hərəkət etməlidir," - deyər Zelenski vurğulayıb ki, müharibəni və silahlanma yarışını dayandırmaq, yəni uşaqların bağlarını və ya kritik infrastrukturunu gizlətmək üçün nəhəng bunkerlər tikməkdən daha az xərc tələb edir. "Putini indi dayandır-

maq, hər limanı və hər gəmini terrorçulardan və dəniz dronlarından qorumağa çalışmaqdan ucuzdur. Biz təcavüzkarı dayandırmaq üçün birgə və fərqli şəkildə hərəkət etməliyik. O zaman silahlanma yarışının bizə fəlakət gətirməməsi üçün şansımız olacaq", - deyər Zelenski qeyd edib. Zelenski, həmçinin bildirib ki, silah və Rusiyaya

qarşı təzyiq lazımdırsa, bunu indi etmək lazımdır, əks halda Putin müharibəni genişləndirərək uzadacaq. Eyni zamanda Zelenski Ukraynanın dostlarını Ukraynanın yanında olmağa çağırıb: "Dost və silahlardan başqa təhlükəsizlik zəmanəti yoxdur. Hər bir ukraynalı belə reallığı seçməmişdi. Ukraynalılar sülhsevər insanlardır, amma

onlar yaşamaq istəyirlər. Azad, özlərinin müstəqil ölkələrində yaşamaq istəyirlər. Lakin qanlı münaqişə zamanı heç bir beynəlxalq institut Ukrayna xalqını dayandıra bilməz". Xüsusi bir məqamı da qeyd etmək lazımdır ki, Ukraynanın Rusiyaya qarşı beynəlxalq birliyə çağırışları əsnasında Baş Assambleyanın 80-ci sessiyası çərçivəsində

Rusiyanın xarici işlər naziri Serqey Lavrov və ABŞ Dövlət katibi Marko Rubio arasında ikitərəfli görüş keçirilib. Rusiya XİN-nin məlumatına görə, görüşdə Lavrov və Rubio Ukrayna böhranının həll yolları, o cümlədən ikitərəfli münasibətlərin və ictimai-siyasi təmasların bərpası ilə bağlı məsələləri müzakirə ediblər.

Həm Moskva, həm də Kiyev öz şərtlərində israrlıdır

Məsələ ilə bağlı politoloq Asif Nərimanlı "Yeni Azərbaycan" qəzetinə şərhində qeyd edib ki, mövcud vəziyyət müharibənin bitməsinə imkan vermir. "Ukraynada müharibənin dayandırılması və atəşkəsin təmin olunmasının beynəlxalq

hüquqda yeganə təsbiti Ukraynanın ərazi bütövlüyünün və beynəlxalq səviyyədə tanınan sərhədlərinin toxunulmazlığının təmin edilməsindən keçir. Bu, beynəlxalq hüququn tələbidir. Amma buna baxmayaraq, mövcud reallıq tam başqaqdır,

xüsusilə Trampın Ağ Evə qayıtmasından sonra Ukrayna münəqişəsinin həllinə yönələn danışıqlar ətrafında baş verən proseslər onu göstərir ki, hər iki münəqişə tərəfi arasında müharibə hələ uzun müddət davam edəcək. Çünki hər iki tərəfin öz şərtləri var və hər iki tərəf öz şərtlərindən geri çəkilmək niyyətində deyil. Bu məsələdə yalnız iki yol görünür: ya ortaq mövqə tapılacaq, ya da müharibənin davam edəcək. Xüsusilə də, Ukraynadakı müharibə Şərqi Avropaya doğru genişlənmək ehtimalı var. Bu yaxınlarda Rusiya qırıqlarının və dronlarının Polşa və Estoniyanın hava məkanına müdaxiləsi bunu deməyə əsas verir. Ümumiyyətlə, müharibənin davamı üçün həm Rusiya, həm də Ukrayna güzəştlərə

getməlidir," - deyər A.Nərimanlı bildirib ki, Ukrayna cənub-şərq ərazilərinin Rusiyanın de-fakto nəzarəti altında qalmasına razı ola bilər: "Hazırkı vəziyyətdə Kiyev atəşkəsini əldə olunmasını və münəqişənin dondurulmasını istəyir. Ukraynanın məqsədi budur ki, Qərbdən təhlükəsizlik təminatları alsın və müəyyən müddət ərzində yenidən silahlanmaqla və güc toplaqla Rusiyanın nəzarəti altında olan ərazilərini geri qaytarmağa hazırlaşsın. Kiyev, hətta təmas xətti boyunca Avropa ölkələrinin hərbiçilərinə ibarət kontingentin yerləşdirilməsində də maraqlıdır". Rusiyanın şərtlərinə gəlincə, ekspert vurğulayıb ki, Moskva Ukrayna ilə rəsmi müqavilənin imzalanmasından tərəfdardır; "Kremlin istəyi budur ki, bu müqavilədə Ukraynanın bütün cənub-şərq əraziləri Rusiyanın qanuni ərazisi kimi tanınsın,

Ukrayna neytral mövqedə olsun və Qərb Moskva qarşısında öhdəliklər götürsün. Eyni zamanda Rusiyanın avropalı hərbiçilərin daxil olduğu kontingen-

tin təmas xəttinə yaxın ərazilərdə yerləşdirilməsinə münasibəti birmənalı deyil - Moskva bunu özünün təhlükəsizliyinə təhdid kimi görür".

Rusiya hansı halda öz tələblərindən geri çəkilə bilər?

"Bayden administrasiyası dövründə ABŞ və Avropa İttifaqı Ukrayna məsələsində ortaq mövqedən çıxış edirdilər. Amma bu mövqə Rusiyanı geri çəkilməyə məcbur edə bilmədi. Bunun da iki əsas səbəbi var; birincisi, nüvə müharibəsi təhlükəsi, ikincisi isə NATO-nun Rusiya ilə birbaşa hərbi münəqişəyə cəlb olunmağa ehtiyat etməsidir. NATO müharibənin Ukraynanın ərazisi daxilində məhdudlaşmasına çalışdı - bu da faktiki olaraq, Ukraynanı poliqona çevirdi. Qərb Ukraynanı rus ordusuna qarşı döyüşmək

üçün silah-sursatla təmin etsə də, özü Rusiya ilə birbaşa münəqişəyə cəlb olunmaqdan çəkindi. Trampın Ağ Evə qayıdışından sonra da anoloji vəziyyət yaşanır. Əgər Tramp administrasiyası NATO-dakı avropalı müttəfiqlər ilə bərabər birgə addımlar atarsa, yəni ABŞ və Aİ daha sırt ortaq mövqedən çıxış edərlərsə, Rusiyanın öz ağır şərtlərindən və tələblərindən geri çəkilməyə məcbur etmək mümkün ola bilər," - deyər A.Nərimanlı vurğulayıb.

Yunis ABDULLAYEV

Ermənistanda növbəti dəfə siyasi emosiyalar yüksək həddə çatıb. Belə ki, hazırkı hakimiyyət ilə revanşist cəbhə arasındakı uçurum günü-gündən böyüməkdədir. Hətta kilsə ilə işbirliyi belə müxalifət tərəfinə hər hansı bir uğur vəd etmədi - proseslərin inkişafı isə göstərir ki, keçmiş iqtidar-in-

Ermənistan dövləti yenidən qurulacaq?

Paşinyan IV Respublikanın anonsunu verir...

diki müxalifət perspektivdə də nəyəsə nail olacağına ümid bəsləmir. Səbəblər müxtəlifdir

- ön mühüm amil isə Azərbaycanın regionda formalaşdırıldığı yeni reallıqlardır. Belə ki, Ba-

kının təşəbbüsü ilə ortaya çıxan və artıq son mərhələyə qədəm qoyan sülh prosesi öz-

lüyündə Ermənistanda dövlətçilik ənənəsinin formalaşması-na da təsirsiz ötüşmədi - sülh

və sabitlik, region dövlətləri ilə münasibətlərin normallaşdırılması və əməkdaşlıq əlaqələrinin yaradılması bu ölkəni təcriddən və dalan statusdan xilas edə bilər. Bunu anlayan hazırkı Baş nazir Nikol Paşinyan da öz siyasi rəqibləri üzərində qələbə qazanmaq üçün hərəkətə keçib.

Paşinyandan mühüm açıqlamalar...

Nikol Paşinyan hakim Vətəndaş Müqaviləsi Partiyasının 7-ci qurultayında bildirib ki, partiya Dördüncü Ermənistan Respublikasının yaradılmasını qarşıdakı strateji məqsəd kimi bəyan edir. “Bu məqsədlə, Vətəndaş Müqaviləsi Partiyası 2026-cı ildə keçiriləcək növbəti parlament seçkilərində konstitusiya çoxluğunun formalaşması gözləntiləri ilə hakimiyyət mandatı ilə xalqa təklif təqdim etməyi planlaşdırır”, - deyən

Paşinyanın sözlərinə görə, seçkilərdə xalqın səsini aldıqdan sonra hakim partiya ümumxalq səsverməsi yolu ilə Ermənistanın yeni Konstitusiyasının qəbulu prosesinə start verəcək.

Hökumət başçısı 1991-ci il Alma-Ata Bəyannaməsinə əsaslanaraq Ermənistan Respublikasının beynəlxalq səviyyədə tanınmış, suveren ərazisinin (29 min kvadrat kilometr) toxunulmazlığı konsepsiyasının qəbul edilməsinin əsas məqsədlərini

də qeyd edib: “Biz Ermənistanı regionallaşmaya, eləcə də balanslaşdırılmış xarici siyasətə qarşı qoymadan, Aİ-yə üzvlüyünü təmin etmək üçün səylərimizi gücləndirəcəyik”. Baş nazir həmçinin bəyan edib ki, bütün qonşularla dinc və mehriban münasibətlərin qurulması üçün söylər, o cümlədən qonşu ölkələrin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və sərhədlərinin toxunulmazlığına əsaslanan sülhün institusionalaşdırılması istiqamətində işlər davam etdiriləcək.

“Yeni dövlət” konsepsiyası...

Paşinyanın bu bəyanatı isə onun siyasi rəqiblərini - eləcə də, keçmiş iqtidarın aparıcı simalarını narahat edib. Kilsə-müxalifətin “öndəgedən simaları” kimi xarakterizə olunan, öz məğlubiyyətləri ilə barışmaq istəməyən və 2026-cı il parlament seçkilərində yenidən siyasi səhnədə “zühur etməyi” planlaşdıran sabiq prezidentlər Levon Ter-Petros-

yan, Serj Sarkisyan və Robert Koçaryan səslənən bəyanata qarşı kontur-arqumentlər formalaşdırmaq üçün əl-ayağa düşüblər. Narahatlığın səbəbləri isə açıq və bəllidir. Paşinyanın “yeni dövlət konsepsiyası”:

- Keçmiş iqtidarların işğalçı və təcavüzkar simasını, ideologiyasını açıq şəkildə ortaya qoyur - nəticədə isə bu

nın bütün tələblərinin yerinə yetirilməsi kimi mahiyyət daşıyacaq. Bu isə qarşı tərəfin (revanşist cəbhənin) illərdir apardığı təbliğatı iflasa uğradacaq;

- Əslərdir ki, kilsənin arxasında gizləndiyi “böyük Ermənistan” təbliğatının yalan olduğu, bunun sadəcə əsassız torpaq iddiasından uzağa getmədiyi ortaya çıxacaq;

- Qondarma “soyqırımı” iddiaları aktuallığını itirəcək.

Beləliklə, Paşinyan post-müharibə dövrünün dividendlərini əldə etməklə yanaşı, müharibəyə qədərki dözülməz sosial durumun, iqtisadi iflasın və siyasi kölələyin də formulu ortaya qoyur - Ter-Petrosyandan başlanan “for-post-luq” xəttinin bütün tərəfləri ifşa olunur, 30 il ərzində Ermənistanın dövlət olaraq özünü təsdiq edə bilməməsinin səbəbləri aydınlaşır.

Xəstə təfəkkürə söykənən ideologiyadan tam imtina olunmalıdır...

Paşinyanın Konstitusiya dəyişikliyinə anonsunu verməsi isə revanşist müxalifətin sonu olmaqla yanaşı, Ermənistanın arxada qalan tarixində istinad etdiyi, söykəndiyi və icra etdiyi işğalçı, talançı və yalançı təbliğatın iflasıdır. Azərbaycan 44 günlük müharibədə və antiterror tədbirlərində əldə etdiyi Zəfərlə yalnız özünün suverenliyini və ərazi bütövlüyünü təmin etmədi - Azərbaycan bölgədə yeni siyasi situasiya yaratdı. Bu qalibiyyət nəticəsində 200 ildən sonra Cənubi Qafqazda ədalət bərpası - Ermənistan özünün “tarixi iddialarından” geri çəkilib. “Dənizdən dənizə Ermənistan” adlı xəstə təfəkkürün “məhsulu” sayılan iddialar da tarixin zibilliyinə

yollanır - çünki hər hansı başqa vəziyyət bölgə üçün real sülh sayıla bilməz. Yəni Ermənistan özünün bu kimi xəstə iddialarından geri çəkilmədiyi halda regionda sülh və sabitlikdən söhbət gedə bilməz. Bunun üçün isə hüquqi addımlar atılmalı, Ermənistan dövləti üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməli, bu bölgədə sosial inkişafa mane olan təbliğata son verməlidir. Paşinyanın bəyan etdiyi yol bir növ deyilən tezislərlə səsleşir. Azərbaycan və Türkiyə ilə yeni səhifə açmaq istəyən, ölkəni blokadadan çıxarmaq, Azərbaycanın liderlik etdiyi regional və beynəlxalq layihələrə qoşulmaq, mehriban qonşuluq prinsipi əsasında yaşamaq istəyini dilə gətirən hökumət

başçısının bu açıqlaması başadüşüldür. Nikol gözəl dərk edir ki, keçmişin izlərini

silmədən, revanşistləri əbədi olaraq tarixin küncünə atmadan yuxarıda sadalananları reallaşdırmaq mümkün deyil.

Revanşistlərin “son qalası” da dağıldı...

Bu, həm də onu göstərir ki, Ermənistanda Konstitusiya dəyişikliyi ilə bağlı işlər artıq gedir - 2026-cı il seçkilərində qələbə qazandıqdan sonra “Vətəndaş müqaviləsi” konkret olaraq bu addımı da atacaq.

Bu isə Vaşinqton danışıqlarının reallaşması yönündə əsaslı addım olmaqla yanaşı, sülh müqaviləsinin imzalanması üçün bütün əngəllərin aradan qaldırılması deməkdir.

Paralel olaraq isə həm kilsənin, həm də revanşist müxalifətin “son qalası” da dağı-

dılmsa olacaq. Bununla da 1990-cı illərin əvvəlində Konstitusiyaya əsassız torpaq iddiası, beynəlxalq hüquqa zidd maddələr salmaqla özlərinin mənfur niyyətlərini həyata keçirməyə çalışanlar tam olaraq məğlubiyyətlərini elan edəcəklər...

S.İSMAYILZADƏ

Avropa İttifaqı ölkələrinin səfirləri bu həftə Rusiyaya qarşı 19-cu sanksiya paketinin müzakirəsinə hazırlaşır. Belə ki, “EUObserver” portalının məlumatına görə, sentyabrın 26-da Brüsseldə baş tutacaq Avropa Komissiyasının müzakirələrində 19-cu sanksiya paketi çərçivəsində Rusiya, Hindistan və Çin müəssisələri üçün ixracata nəzarətin sərtləşdiril-

məsi, həmçinin bir sıra kimyəvi maddə, filiz, metal və duz ixracatına qadağa qoyul-

ması ilə bağlı təkliflər irəli sürüləcək. Bundan başqa, AK Çin də daxil olmaqla

üçüncü ölkələrin şirkətlərinə qarşı Rusiyanın hərbi-sənaye kompleksinə kömək etdikləri

üçün sanksiya tətbiq etməyi, o cümlədən xaricdə Rusiyanın “Mir” ödəniş sisteminə

qarşı məhdudlaşdırıcı tədbirlərin görülməsini də planlaşdırır. AK-nin müzakirələrində, həmçinin “Rosneft” və “Qazprom neft” şirkətlərinin iştirakı ilə bütün əməliyyatların tam qadağan edilməsi və digər ölkələrin bir sıra banklarına qarşı məhdudiyyətlərin sərtləşdirilməsi barədə məsələlərə də diqqət yetiriləcək.

Müzakirələr başlayır...

Rusiyaya qarşı Aİ-nin 19-cu sanksiya paketində nələr var?

Aİ-nin sanksiyaları Rusiya iqtisadiyyatına nə dərəcədə təsir edib?

Bir çox ekspertlər qeyd edirlər ki, Aİ-nin bu günə qədər qəbul etdiyi sanksiya paketləri Rusiyanın iqtisadiyyatına o qədər güclü təsir göstərə bilməyib. Onların fikrincə, Aİ rəsmiləri bu barədə düzgün proqnoz aparmayıblar. Ekspertlər hesab edirlər ki, Rusiya öz xam neftini və neft məhsullarını alternativ bazarlara - Çin, Hindistan və Braziliya bazarına çıxarmaq, habelə müharibə iqtisadiyyatı strategiyası tətbiq etməklə qismən olsa da Qərbin sanksiyalarını neytrallaşdırıa bilib. Hazırda 19-cu sanksiya paketi ətrafında müzakirələr aparılsa da, ekspertlər bu sanksiya paketinin də təsirli olmasına şübhə ilə yanaşırlar. Amma bəzi ekspertlər tam fərqli fi-

kirdədirlər - onlar vurğulayırlar ki, artıq Rusiya iqtisadiyyatında ciddi narahatlıqlar müşahidə olunur, rubl dəyərini itirir və sosial-iqtisadi problemlər günü-gündən artır. Belə fikirdədirlər ki, müharibə iqtisadiyyatı strategiyası davamlı olmayaq - müəyyən müddətdən sonra Rusiya iqtisadiyyatı daha ağır böhranla üzləşəcək, ölkəyə bir çox istiqamətlərdən gələn gəlir imkanları məhdudlaşacaq, müharibəni ma-

liyələşdirən mənbələr sıradan çıxacaq, büdcə kəsiri artacaq və ölkədə sosial-iqtisadi vəziyyət kəskinləşəcək.

Yalnız ABŞ bu məsələdə öz gücünü göstərə bilər

Ekspertlər belə qənaəətə gəliblər ki, Rusiyanın iqtisadiyyatına ən ağır zərbəni yalnız ABŞ vurub bilər - bunun üçün Vaşinqtonun əlində ən güclü və effektiv təsir vasitələri var. Hesab edirlər ki, Aİ-nin sanksiya paketləri

ABŞ-in sanksiya paketləri qədər geniş təsirə malik ola bilməz. Əgər Tramp administrasiyası Moskvaya qarşı yeni sanksiyalar tətbiq edərsə, bu, Rusiya iqtisadiyyatını daha da sarsıdacaq. Ekspertlər belə bir müvqəddədirlər ki, Aİ bu məsələdə ABŞ-in dəstəyindən asılıdır, yalnız ABŞ öz gücünü və qüdrətini göstərmək iqtidarındadır və hər iki tərəf Rusiyaya qarşı növbəti sanksiyaların tətbiq olunmasında birgə hərəkət etməlidir.

ABŞ Aİ-dən tələb edir

Ağ Ev NATO-dakı avropalı müttəfiqlərini Rusiyaya qarşı sanksiya məsələsinə ciddi yanaşmağa çağırır. Qeyd edək ki, bir müddət bundan öncə ABŞ Dövlət katibi Marko Rubio “Fox News” telekanalına müsahibəsində bildirib ki, Avropa ölkələri Vaşinqtondan Rusiyaya qarşı sanksiyaların sərtləşdirilməsini tələb etməzdən öncə ilk növbədə özləri eyni məhdudiyyətləri tətbiq etməlidirlər. Rubio bildirib ki, Avropada hələ də Rusiya mal-larını, o cümlədən Rusiya neftini alan ölkələr var. “Prezident Avropadakı tərəfdaşları-

mıza çağırış edib ki, onlar bizdən tələb etdikləri sanksiyaları özləri də tətbiq etsinlər. Əgər bu məsələyə, həqiqətən sadıqdırlarsa, biz onları bu istiqamətdə konkret addımlar atmağa təşviq etmək istəyirik”, - deyər dövlət katibi vurğulayıb. ABŞ Prezidenti Donald Tramp da sentyabrın 13-də bəyan edib ki, əgər Şimali Atlantika Alyansının bütün üzvləri birlikdə hərəkət edərsə və Rusiyanın neftinin alışı dayandırarsa, Rusiyaya qarşı sort sanksiyalar tətbiq etməyə hazırdır. “Mən Rusiyaya qarşı böyük sanksiyalar tətbiq etməyə ha-

zıram, amma yalnız o halda ki, bütün NATO ölkələri buna razılaşsın və eyni addımı atsın, həmçinin bütün NATO ölkələri Rusiyadan neft idxalını dayandırsın”, - deyər Tramp bildirib. ABŞ prezidentinin çağırışlarına baxmayaraq, Aİ-də bəzi ölkələr, xüsusilə Macarıstan və Slovakiya Rusiya ilə enerji münasibətlərini davam etdirməkdə maraqlıdır. Hər iki ölkənin dövlət rəsmiləri bəyan ediblər ki, Budapeşt və Bratislava Rusiyadan neft idxalını dayandırmayacaq.

Yunis ABDULLAYEV

19-cu sanksiya paketində Rusiyanın hansı sektorları hədəfə alınıb?

Aİ-nin 19-cu sanksiya paketinin meyarları ictimaiyyətə açıqlanmasa da, sosial mediada dolan məlumatlara görə, bu paketdə Rusiyanın enerji bazarlarına, rəqəmsal texnologiyalara və müasir avadanlıqlara çıxış imkanlarının məhdudlaşdırılması, Rusiya ilə gizli əməkdaşlıq

edən Avropa şirkətlərinə qarşı sort tədbirlərin görülməsi, o cümlədən bir çox rus şirkətlərinin sanksiya siyahısına əlavə edilməsi ilə bağlı məsələlər öz əksini tapacaq. Bu paketdə, əsasən Rusiyanın neft sektoru, müdafiə-sənaye kompleksi və xüsusi əhəmiyyət

yət kəşb edən sənaye sektorları hədəfdə olacaq. Aİ-nin növbəti sanksiya paketinə Rusiyadan xam neft və neft məhsulları idxal edən Çin, Hindistan, Braziliya və digər üçüncü ölkələrin şirkətlərinə qarşı sort tədbirlərin görülməsinə dair müddəaların daxil edilməsi də gözlənilir.

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Bu gün peşəkar, etibarlı və güvənli şəkildə işləyən XƏRİTDX əməkdaşlarının peşə bayramıdır. Ölkə başçısı bayramın təsis olunması-
na dair 2024-cü il 24 sentyabr tarixli Sərəncam imzalayıb.

sizliyi sahəsində Azərbaycan Ordusunun və digər dövlət qurumlarının kibertəhlükəsizliyini qorumaqla yanaşı, düşmənin kibernetik hücumlarına qarşı müqavimət göstərmişdi.

an müxtəlif təhdidlərlə üzləşən, amma nə olursa olsun Vətənimizə xidmət etməkdən yorulmayan bir insanlara minnətdarlığımızı ifadə etmək, sadəcə bir bayram günü deyil, hər gün üzərimizə düşən bir borcdur. Onların əməyi yalnız bir sektorun və ya xidmətin uğuru deyil, həm də Azərbaycanın ümumi təhlükəsizlik sisteminin qələbəsidir.

italyan, rus və ispan dilləri gəlir.

institutional işlərləndə, həm də vətəndaşlar üçün bir məqsəd olaraq çoxdillilik siyasətinə sadiqlər. 2002-ci ildə AB-nin Barselonadakı zirvəsində, uşaqların erkən yaşlarından ən azı iki xarici dil öyrənməsi hədəflənib. AB üçün çoxdillilik işçilərin mobilliyi və Avropa iqtisadiyyatı ilə əlaqələndirilir. Avropa Birliyi, Sokrat və Leonardo da Vinci proqramları vasitəsi ilə dil öyrənmə və dil müxtəlifliyini təşviq etmək üçün ildə 30 milyon avrodan çox pul xərcləyir.

lır ki, ən populyarları ingilis, fransız, Çin, polyak, rus, ispan, portuqal, ərəb, benqal, fars, türk, kürd, berber, hindi, urdu, pəncabi və s. dir. Avropa Birliyi isə daim həm

“Bakcell” haqqında “Bakcell” Azərbaycanının ilk və ən böyük özəl telekommunikasiya şirkətidir. Hazırda şirkət üç milyondan çox müştərini yüksəkkeyfiyyətli və sürətli telekommunikasiya xidmətləri ilə təmin edir. Ölkə iqtisadiyyatının qeyri-neft sektorunun ən böyük investorlarından biri olan “Bakcell” şüni intellekt əsaslı innovativ həllərlə Azərbaycanın dayanıqlı inkişafına töhfə verir.

“Bakcell” müxtəlif ölkələrdə telekommunikasiya, enerji, yüksək texnologiyalar və tikinti sahələrində fəaliyyət göstərən “NEQSOL Holding” beynəlxalq şirkətlər qrupunun tərkibində daxildir.

Qəzet 1993-cü ilin
aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətcisi:
Yeganə Bayramova